

DOMOLJUB

Izhaja vsak četrtek. Cena mu je 3 K na leto. (Za Nemčijo 3 K 60 v, za Ameriko in druge tuje države 4 K 60 v.) — Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice šte. 2. naročilna, reklamacije in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

SLOVENSKEMU LJUDSTVU
V PODUK IN ZABAVO.

Inserati se sprejemajo po sledečih cenah: Enostopna petstvarica (šestina „Domoljuba“ širine 34 mm) stane za enkrat 30 v. Pri večkratnem objavljanju primeren popust po dogovoru. — Posamezne številke se prodajajo po 10 v. Čekovni promet poštno-hranilničnega urada šte. 824.797.

Štev. 45.

V Ljubljani, dne 8. novembra 1906.

Leto XIX.

Nerazsodni kmet.

Boj za splošno volivno pravico se bliža svojemu koncu. V državni zbornici so že pričeli posvet o nji. Sklenila se bo; to je gotovo. Čakajo nas marca ali aprila meseca nove volitve, pri katerih bo kmečko ljudstvo na Kranjskem s Kočevarji vred poslalo enajst poslancev na Dunaj.

Zato je pa vredno in potrebno, da si pokličemo neko važno reč v spomin. Liberalci so se splošne volivne pravice silno bali. Če bi je ne bilo mogoče zabraniti, naj se vsaj na Kranjskem liberalcem omogoči, da dobe kakega poslanca. V ta namen so poizkušali prodreti s predlogom, naj se za mesta in trge poleg Ljubljane sestavi še dva volivna okraja. Kdor pozna našo deželo, vsak ve, da je to nemogoče. Naši trgi in mesta, razen Ljubljane in Idrije, so majhna in imajo vrhoga še mnogo kmečkega značaja, med seboj pa nobene skupnosti; pač pa je vsako mestece in vsak trg zvezan s kmeti svojega okraja. Liberalci so res temeljiti hinavci s to zahtevo. Po svojih listih vpijejo, da so zato proti splošni volivni pravici, ker ni popolnoma enaka; sami pa hočejo samo iz stran-

karskih ozirov na Kranjskem uvesti tako neumno neenakost kot je razloček med kmečkimi in malomestnimi volivci.

Pa zato se ni vredno z njimi puliti. Hinavci so bili in bodo. Toda v svojem boju za dva mestna in tržna poslanca so nastopili s predrzno žalitvijo našega kmeta. In s tem se moramo pečati. Liberalna stranka je skovala prošnjo (peticijo) na državni zbor, naj se načrt volivnega reda za Kranjsko preuredi po njihovi želji. To prošnjo so poslali na občinske odbore, kjer so imeli kaj upanja, da jo sprejmejo, in na svoja društva. Sla je prošnja v več nego sto tiskanih izvodih v svet. Na Dunaj je pa prišlo 18, reci osemnajst prošenj, in še te ne vse take, kakor so jih ljubljanski liberalci skovali. Moč liberalne stranke se tu jasno vidi; v osemnajst občinskih odborih na Kranjskem vlada večina, ki vsaj deloma posluša liberalno komando.

To je zanimivo. Še bolj zanimivo je pa utemeljevanje te prošnje. Notri beremo, da bi po splošni in enaki volivni pravici na Kranjskem odločeval **tisti nerazsodni kmet, ki misli le z glavo svojega župnika.** Slov. Ljudska Stranka se imenuje **pod duhovskim vod-**

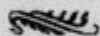
stvom stoječa stranka naših nerazsodnih kmetov. To je žalitev, ki zasluži odgovor. Kmet, ki še drži z liberalci, sramoti samega sebe, izdajavec je svojega stanu.

Nerazsodni kmetje, na noge! Če pride k vam kak liberalen agitator za kakršnokoli stvar in vas izkuša pregovoriti za kako reč, odgovorite mu: „Prijatelj, mi smo nerodni kmetje, ki nimamo svojega uma in prepričanja, kaj torej hodiš k nam. Tvoja stranka že mora vedeti, kakšni smo. Pusti nas torej pri miru. Z nerazsodnimi ljudmi se pač ne da nič opraviti.“

Nerazsodni kmet bo že pokazal liberalnim kričačem, kako sodi o njih in sicer tako, da jim bodo njihove psovke zvenele v ušesih do njihovega popolnega poraza. Dobro vemo, zakaj je liberalcem naš kmet nerazsoden. Nerazsoden je zato, ker ne zna razsoditi, kaj mu hasnijo razni liberalni oderuhi, ki ga odirajo pri živem telesu, in se hoče vsled tega postaviti na lastne noge. Nerazsoden je, ker ne razume, kakšne koristi je zanj divji boj proti duhovnikom, njegovim lastnim sinovom, in se mu neče pridružiti. Nerazsoden je, ker ne ve, zakaj bi bilo dobro, da bi v deželnem zboru komandiralo 11 Nemcev in 9 mestnih poslancev, in čemu

naj bi bili kmečki zastopniki v manjšini. Nerazsoden je, ker ne umeva, kakšen dobiček bi imel, ko bi se držal liberalnih škricov in pustil, da bi mu liberalna gospoda hodila po glavi. Nerazsoden je, ker hoče biti sam svoj in noče postati liberalni suženj.

Liberalci naj si zapomnijo: Ta, ravnokar opisana nerazsodnost našega kmeta bo od dne do dne večja. Brez skrbi naj bodo. Dokler bo kak liberalni oderuh kje pritiskal kmeta, dokler ga bo tlačila sila liberalne nadvlade, dokler bodo liberalci blatili, kar je njemu svetega, bo naš kmet trdovratno ostal v svoji nerazsodnosti. Se nekaj: Gotovo je, da bodo liberalci iznova poizkušali na kmete. Takrat bo kmet slišal lepih besedi v izobilju. Saj je n. pr. Gustav Pirc še vedno pristaš te liberalne stranke, ki zmerja kmeta. In Pirc govori o kmetih silno spoštljivo. Nismo pa še nikoli slišali, da bi bil nasproti liberalcem branil kmečko čast. Vsi taki ljudje naj vedo, da vkljub vsi nerazsodnosti zna naš kmet ločiti prijatelja od hinavca.

Izobrazbi.

Črtice iz zvezdoslovja.

II.

Solnce. Ono pravzaprav ne spada med planete, ker miruje in se ne premika po nebu. Je torej nepremičnica, pa kot glavar planetov in vzrok vse življenjske moči na zemlji zasluži, da ga najprej opišemo. Vidi se nam kot velika svetla plošča, v resnici pa je ogromna krogla, iz katere bi se dalo napraviti okoli 325 tisoč takih svetov kot je naša zemlja. Ako bi izvrtali predor skozi njegovo sredo od ene strani do druge, bi ta meril 1 milijon 386 tisoč kilometrov. To razdaljo imenujemo premer. Ta velikanska krogla se nam zdi tako majhna zato, ker je od nas oddaljena blizu 150 milijonov kilometrov. Brzovlak, ki prevozi vsako uro 60 km, bi prišel od zemlje do solnca v 280 letih, ako bi neprestano vozil. Solnčna svitloba, ki preleti v sekundi 300 tisoč kilometrov, potrebuje do nas 8 minut, to je 480 sekund.

Na solncu razločujemo nekako tako kot na zemlji solnčno telo in atmosfero ali ozračje. Solnčno telo (to se da primerjati s trdno zemljo) sestoji kot menijo nekateri učenjaki, iz plinastih tvarin. Solnce torej ni trdo, ali tekoče, ampak kakor neke vrste para. Znano je, da se dajo pri dosti veliki vročini trda telesa, n. pr. kovine, steklo, tudi kamenje, raztopiti in postanejo tekoča. Ako je vročina še večja, se izpremene te raztopljene snovi v pare ali pline, kakor vidimo to pri vodi, ko začne vreti. In na solncu je tako strašna vročina, da se lahko kaj takega zgodi. Učenjaki so izračunali, da ima solnce blizu

deset tisoč stopinj Celzija toplote, nekateri pravijo, da še več. Tolika vročina vlada na površju, v notranjosti je gotovo mnogo večja. Že iz tega, da nam solnce iz tako neizmerne daljave pošilja še toliko toplote, sledi, da mora biti silno razgreto.

Njegovo atmosfero ali ozračje tvorijo lažji plini, med njimi je zlasti mnogo vodenca. Ta atmosfera je jako gosta in zakriva solnčno jedro popolnoma, zato ravno ne vemo o notranjščini mnogo. Seveda se nahajajo tudi v atmosferi plini v žarečem stanju in ti neposredno izžarivajo toploto v vsemir. Pripomniti je, da je napačno misliti, da solnce gori. Ono je le tako hudo razgreto, kakor je n. pr. železo lahko tako vroče, da se sveti, a vendar ne gori.

Od te neizmerne množine toplote, ki jo solnce izžariva neprestano v vsemir, pride na zemljo samo stopetdesetmilijonski del. Vkljub temu bi ta toplota, ki jo dobi zemlja v enem dnevu lahko raztopila v 24 urah čez celo zemljo razprostrto, devet centimetrov debelo skorjo ledu. Tu bo pa vprašal kdo: zakaj pa po zimi ne raztopi solnce snega pri nas v par dnevih? Zato ne, ker solnce po vsi zemlji ne pripeka enako. Po južnih krajih vlada leto in dan vročina, pri nas je pa že preveč na severu. Odkod dobiva solnce toliko toplote? Videli smo že, da ima ono silno privlačno moč, da bi tehtal na solncu majhen krajcar nad tri cente. Lahko si potemtakem mislimo, da mora površina solnca silno pritiskati na spodaj ležeče plasti. Znano pa je, da s pritiskom in drgnjenjem se vzbujata toplota, in ravno iz tega izvira tudi solnčna toplota. Seveda se pri tem solnce vedno bolj krči in zmanjšuje, četudi počasi pa stalno. Nekdaj mora doseči tako gostoto, da se ne bo moglo prav nič več stisniti in vsled tega tudi ne delati toplote, a tudi zemlji ne več pošiljati. No, do tega je še dolgo. Računi učenjakov kažejo, da bo sijalo še 5 do 8 milijonov let s skoro jednako močjo, kot sedaj. Ni se nam torej še bati mraza!

Ako gledamo solnce s prostim očesom skozi okajeno steklo, se na njegovih površini ne vidi nič posebnega, vse je mirno. A dalnoglede kažejo, da temu ni tako, ampak je vse solnčno površje silno razburkano. Mislimo si lahko, da pri toliki vročini se morajo dogajati na solncu strašne — rekel bi — nevihte, saj še voda kipi, ko vre, dasi je le malo razgreta. Zvezdoslovci vidijo s pomočjo dalnoglede, kako se večkrat dvigne iz solnca silna množina plinov in se zažene s strašansko hitrostjo kviško. Dostikrat dosežejo taki izbruhovi višino 100 tisoč kilometrov in še več in se nato vsi plini polagoma nekam izgube, da jih ni več videti. Nekatero točke so silno svetle druge manj, prikazujejo se celo temne pege. Te pege zavzemajo včasih tako razsežnost, da bi lahko pokrile polovico Evrope in se vidijo večkrat s prostim očesom. Kaj je vzrok tega, še ni natanko znano. Opazivši, da se pege premikajo po solnčni površini, so spoznali zvezdoslovci, da se solnce vrti in sicer se zavrti enkrat v 25 dneh.

Iz solnčne svetlobe so zvezdoslovci z gotovimi pripravami spoznali, da sestoji solnce iz istih snovi kot zemlja. Seveda so vse te stvari, ki so na zemlji trde, na solncu izpremenjene v pline; mesto kamenja n. pr. imamo na solncu samo paro, v katero se je kakor vroča voda izpremenilo tekoče kamenje. So pa neke snovi na solncu, ki jih na zemlji zaman iščemo, in zaradi tega nam tudi o njih ni mnogo znanega, ker jih ni mogoče preiskovati od blizu.

Zemlja. Kot naše bivališče je zemlja za nas najvažnejši planet. Ona je velikanska krogla s premerom 12756 kilometrov. Ako bi se mogli odmakniti od nje, ki se nam videla kot

velika plošča, ki bi postajala tem manjša, čim bolj bi se od nje oddaljili. Že z lune gledana bi bila samo 13-krat večja kot se nam vidi mesec. V zadosti veliki daljavi bi ne bila večja kot navadna zvezda, ki jih vidimo vsako noč. Da je zemlja res krogla, ni treba dolgo dokazovati. Kdor se je že peljal čez morje v Ameriko, lahko ve, da ni videl nobenega hriba in tudi ne suhe zemlje, kar bi bil moral videti, ako bi bilo morje popolna ravnina. Tudi pri mrknjenju lune vidimo okroglo senco, ki je zemlja napravljena na luni. Istotako je vsakemu znano, da se zemlja vrti sama okoli sebe ali okoli svoje osi, kakor pravijo zvezdoslovci. Ako prevrtiš kroglo skozi sredo, vtakneš skozi luknjo palico in kroglo zavrtiš okoli nje, je palica kroglijna os. Podobno si lahko mislimo — da ne bo kdo verjel, da je to res! — potegnjen skozi sredo zemlje dolg drog, okoli katerega se zemlja suče, in temu bi rekli zemeljska os. Zemlja se zavrti okrog svoje osi v 24 urah enkrat. Posledica vrtenja je menjevanje dneva z nočjo. Ona stran zemlje, ki je obrnjena proti solncu, ima dan, druga pa noč. Nam se seveda zdi, da solnce vsak dan potuje okoli zemlje, a v tem se le motimo.

Pot zemlje okoli solnca.

Kot planet se zemlja ne vrti samo okoli svoje osi, ampak se obenem premika okoli solnca. To premikanje traja 365 dni ali eno leto, da zopet pride na prvotno mesto. Oblika poti je elipsa. Ta pot, ki jo mora zemlja vsako leto prehoditi, je dolga 930 milijonov kilometrov. Vsako sekundo se pomakne 29 kilometrov. Torej hitimo mi z velikansko brzino skozi vsemir, ne da bi kaj čutili? Kako je to? Čisto enostavno. Prostor, po katerem se premika zemlja, je čisto prazen, niti zraka ali kaj podobnega ni v njem, kajti zemeljski zrak sega le okoli 70 kilometrov nad površje in se pomika z zemljo vred. Zato ne čutimo kakega vetra, kakor bi lahko kdo mislil.

Vzrok štirih letnih časov.

V gibanju zemlje okoli solnca nam je iskati vzrok štirih letnih časov in menjavanja dolgosti dneva in noči. Prej omenjena zemeljska os ne stoji popolnoma »pokonci«, ampak je nagnjena nekoliko na stran in kaže vedno na vsej poti okoli solnca proti isti strani. To je precej težko razumeti, zato si to gibanje najbolje predočiš tako: Natakni prevrtano kroglo, ki naj ti predstavlja zemljo, na palico (os) in luč na mizi naj ti bo solnce. Postavi palico s kroglo na mizi tako, da palica na mizi ne bo stala popolnoma pokonci, ampak bo nagnjena precej proti vratom sobe. Potem nesi kroglo počasi okoli mize, držeč jo v istih smeri z lučjo, a palica v krogli mora biti vedno enako nagnjena proti vratom. Videl boš, da bo nekaj časa krogla bolj razsvetljena na spodnjem delu in da bo zgoraj okoli in okoli palice temno, potem bo razsvetljena krogla na zgoraj in spodaj ravno do palice, in nato zopet bolj na zgornjem kot na spodnjem koncu. Podobno je na zemlji. Nekaj časa (spomladi in poleti) je zemeljska os nagnjena proti solncu, je torej severni konec zemeljske kroglice bolj obrnjen proti solncu, zato je večji del nje razsvetljen in mi se z zemljo dalje časa sučemo po svetlobi, imamo daljši dan. Pozimi in jeseni je ravno narobe. Zemlja je na poti v tem času na nasprotni strani solnca kot je bila spomladi, zemeljska os je torej nagnjena proč od solnca, ker vedno kaže proti isti strani. Severni kraji so zato manj razsvetljeni od solnca. Popolnoma severni kraji imajo spomladi in poleti vedno dan, jeseni in pozimi pa vedno noč. Dan je torej dolg šest mesecev, istotako noč, ker ne morejo priti ti kraji na solnce, dasi se zemlja vrti, kajti obrnjeni so preveč od solnca. Solnčni žarki poleti in spomladi skoro pravo-

kotno ali navpično padajo na zemeljsko površino, kjer mi prebivamo, jeseni in pozimi pa poševno. Zato nas pa pozimi manj grejejo kakor spomladi, in tudi razsvetljeno je manj, samo tega niti ne zapazimo. Lahko se prepričamo o tem, ako vzamemo papir, ter pustimo, da padajo žarki luči enkrat pravokotno nanj (t. j. mi obrnemo papirno ploskev naravnost proti solncu), in drugič čisto napošev, in bomo videli, da je v razsvetljavi velika razlika.

Političen pregled.

VOLIVNA REFORMA.

Odsek za volivno reformo je torej dokončal svoje delo. Sedaj bo prišla predloga o splošni in enaki volivni pravici pred celo zbornico. Po zborničnih pravilih bo predloga morala biti trikrat prebrana in potem se bo glasovalo o njej. Večina poslancev je gotovo za novo volivno pravico, to se je pokazalo že v odseku, le nekateri poslanci se bodo protivili. Med temi so naši liberalni Slovenci, ki vidijo, da bodo potem, ko bo uveljavljena nova volivna pravica, popolnoma propadli in zato se branijo na vse pretege. Zopet drugi nasprotniki so protestantovski Vsenemci, ki bodo tudi propadli pri prihodnjih volitvah. Sedaj imajo okoli 20 poslancev, ki so večinoma izvoljeni po mestih, takih kot so naša kranjska mesta, in ki žive le od prepira, prav kakor naši liberalci. Seveda bodo glasovali tudi vsi veleposestniki proti volivni reformi, ki tudi propadejo pri volitvah. Vsi ti nasprotniki so torej taki, da mislijo samo nase, nikdar pa ne na občni blagor. Pridružilo se jim je 13 Čehov in sicer nekaj kmečkih in nekaj delavskih poslancev, ki mislijo, da bodo po volivni reformi oškodovani Čehi. Tudi rusinski poslanci iz Galicije so se jim hoteli pridružiti, pa so jih Poljaki pregovorili in jim obljubili nekaj izboljšanj. Vsi ti nezadovoljneži so hoteli in bodo še poskusili z obstrukcijo preprečiti volivno reformo. Sedaj jih je za enkrat silno goljufalo. Stavili so veliko nujnih predlogov, to je, hoteli so, o vseh različnih stvareh govoriti prej v zbornici, kakor o volivni reformi in pri tem so hoteli imeti dolge govore, da bi dobro stvar zavlekli. Prehiteli pa so jih krščanski socialci, ki so nujno predlagali, naj se najprej obravnava volivna reforma. Seveda so bili nasprotniki potem silno poparjeni. Poročali bomo že vselej natančno, kdo in kako hoče ovirati to za ljudstvo tako važno predlogo, da vsi spoznajo svoje prijatelje.

IZ BOJA ZA VOLIVNO REFORMO.

Malo je še vsem našim bravcem znano, kako naši liberalci delajo proti volivni reformi. Danes zopet povemo nov slučaj. Znano je, da so poprej pravili, da zato ne marajo splošne in enake volivne pravice, ker bodo koroški in štajerski Slovenci preveč oškodovani. Povsod so to pravili, pa sedaj jim tega nobeden več ne verjame, ker vsak ve, da so le zato proti novi volivni pravici, ker bodo potem izgubili svoje poslance in ves svoj vpliv. Dr. Tavčar je stavil v odseku predlog, da se še enkrat glasuje o koroških poslancih, če tudi je vedel, da je to zastoj in je to storil le zavoljo tega, da bi volivno reformo zadržal. Sedaj so naredili novo neumnost. Predlagali so, naj se pred volivno reformo obravnava vprašanje o tržaških slovenskih šolah. V Trstu namreč Slovenci ne morejo dobiti svojih slovenskih šol in otroci morajo hoditi v italijanske. Vedo dobro, liberalci, da je to sedaj za-

stoj, in se bo le potem moglo Tržačanom pomagati, ko bodo bolj pametni poslanci sedeli v zbornici. Vendar so stavili predlog. Tržaški Slovenci so sedaj nejevoljni nanje, ker se iz take resne stvari norčujejo. No, pa liberalce bo to norčevanje že minulo in sicer v najkrajšem času.

PENZIJON ZA ZASEBNE USLUŽBENCE.

Cesar je potrdil zopet eno jako važno postavo. Že dolgo časa so poslanci delali na to, da bi različni pisarji po tovarnah, dalje trgovski pomočniki in drugi uradniki, ki niso v državni službi, dobili penzijo za stare dni. Letos so sklenili tak zakon in cesar ga je potrdil. Na Kranjskem je sedaj približno 2200 takih uslužbencev, ki bodo dobivali penzijo. Nekaj bodo sami dajali v skupno blagajno, nekaj njihovi gospodarji in kar bo zmanjkalo bo pridelala država. — Zakaj nas pa ta nova postava posebno veseli? Zato, ker je to začetek za splošni penzijo. Vsi naši poslanci so te misli, naj se upelje penzijo tudi za delavce in kmete, vsak bo rad nekaj plačeval, da bo na starost preskrbljen. To je naš cilj in moramo ga doseči, če ne hitro, pa polagoma.

ŽELEZNICE.

Državni zbor je sklenil, da se podpržavi »Severna železnica«. V kratkem bo ta sklep postava, ker bo cesar sklep gotovo potrdil. Severna železnica je jako važna za Češko, Moravsko in Galicijo, zato so se poslanci iz teh dežel potegovali zato, da država kupi to železnico. Upajo namreč, da bo država nastavila nižje cene, kakor so sedaj, ko imajo železnico Judje v rokah. Naši poslanci so glasovali zato, da država prevzame železnico v svojo last, kar je tudi obveljalo. Posebnih zaslug si je pridobil poslanec Šuklje, ki je vodil vso stvar in kateremu so se potem drugi poslanci, nemški in češki, zahvalili, da je vse tako lepo izpeljal. Rekli so, da je eden izmed onih, ki najbolje pozna železniške razmere v Avstriji.

Mnogo bolj nego ta železnica nas Kranjce in sploh Slovence zanima kratka proga, ki se bo v kratkem zgradila in sicer železnico iz Trebnjega v Št. Janž. V Št. Janžu so velike jame za premog, zato bi bilo dobro za celo deželo, da se zveže ta kraj z dolensko železnico, ker potem bo premog gotovo cenejši. Opišemo na kratko, kako je sedaj s to železnico. Šentjanska premogovna družba se je zavezala, da zgradi na svoje stroške železnico in jo potem odstopi dolenski železnici za en milijon osemsto tisoč kron. Železniški minister pa še zahteva, da ta Šentjanska družba izvozi vsako leto 400 tisoč stotov premoga, zato namreč, da bo potem železnica imela od tega 40 tisoč kron čistega dobička, s katerimi se bodo plačevale obresti. Šentjanska družba pravi, da bo izvozila na leto toliko premoga, kolikor se zahteva, toda cena za prevažanje ne sme biti previsoka, ker drugače se ji potem ne splača delati železnice in bode še naprej raje vozila s konji. Železniški minister pa noče nič popustiti in zato je sedaj nevarnost, da zgradi Šentjanska družba železnico v Sevnico kar na svojo roko. To bi bil pa hud udarec za Dolenjce, posebno za trebanjski in mokronoški okraj, zato prosimo poslance, naj posredujejo pri železniškem ministru, da ne bo delal več ovir.

ČUDNE RAZMERE V BOSNI.

S čudno politiko se je hotel proslaviti prejšnji zunanji minister Goluhovski na balkanskem polotoku. Že par slučajev se je zgodilo v Bosni, ki ne delajo ravno velike slave

naši vladi; še dobro nam je v spominu slučaj nadškofa Stadlerja, ki je bil obsojen zato, ker je krstil nekega Mohamedanca. To je sad politike Goluhovskega! V srbskem kraljestvu je dražil poštene Srbe, v Bosni pa hujskal Srbe proti katoličanom. Njegovo delo so tudi zadnji nemiri v Sarajevu, o katerih se ne izve veliko, ker zapleni bosanska vlada vse brzojavke. Srbi so vpili po cestah: »Doli s katoličani!« »Proč z Avstrijo!« itd. Pretepli so tudi nekega katoliškega duhovnika. Sarajevski poveljnik je pri teh nemirih ponudil vladi vojaško pomoč proti izgrednikom, toda vlada jo je odklonila. Koncem preteklega meseca je nameravalo okrog 600 Srbov napasti v Sarajevu semenišče in »Hrvatski dom«. Vojaška oblast je prisilila vlado, da je morala z vso policijo pred »Hrvatski dom«, da štiti in obvaruje Hrvate pred Srbi. Vendar pa še dozdej niso zaprli kolovodij izgrediv, dasiravno so dobro znani. Take razmere vladajo v Bosni in naša avstrijska vlada jih trpi!

ZVEZA TREH CESARJEV.

Iz Berolina je prišlo znamenito poročilo, da se snuje med tremi državami nova zveza: med Nemčijo, Avstrijo in Rusijo. Poroča se, da je za to zvezo pridno deloval sedanjí avstroprški zunanji minister baron Erental kot poslanik v Peterburgu in da bo gotovo tudi na svojem dosedanjem potovanju v Peterburg in Berlin o tem razpravljal. Čuje, da se izvrše zadnja določila o tej novi trozvezi za bivanja barona Erentala v Berlinu, kar se zgodi okoli 16. t. m. Da je na tem nekaj resnice, se vidi že iz tega, ker biva tudi ruski minister zunanjih zadev v Berlinu, ki je prišel s tem namenom, da bi se o tem razpravljalo.

KAKO ŠIRIJO NEMCI KULTURO?

Že dolgo vrsto let se trudi Nemčija na vse načine, da bi ponemčila poznansko Poljake, ki spadajo pod nemško oblast. Bije se boj na življenje in smrt, za pravice poljskega jezika v ljudski šoli, ki ga hoče vlada na vsak način iztrebiti. Sedaj hoče vlada, naj se tudi krščanski nauk uči nemški; nadškof je pa to naravnost prepovedal in ukazal poduk v materinem, poljskem jeziku. Nemške stranke se zato na vse mogoče načine hudujejo in zahtevajo najhujši boj z orožniki in biriči proti Poljakom in proti nadškofu. Poljaki so sklicali nedavno v kraju Strelno shod, da se tam posvetujejo o namenu Nemcev, ki hočejo vbičevati poljskim otrokom krščanski nauk in nfolitve v nemškem jeziku. Povabili so poljaki tudi nekega nemškega župnika, ki pa se ni mogel udeležiti shoda, pač pa je pisal zborovalcem pismo, v katerem povdarja, da obsoja ravnanje Nemcev in da je poučevanje krščanskega nauka v šoli v nemškem jeziku krivica, ne samo namerjena poljskemu narodu, ampak tudi katoliški cerkvi; potem pač ni čuda, da vlada taka brezbriznost v verskih stvareh med ljudstvom, ako se ga poučuje v verskih resnicah v jeziku, ki ga nič ne razume.

ZVIŠANJE ŠTEVILA VOJAŠKIH NOVINEV.

Novi vojni minister Senajh polaga veliko važnost, da se zviša število vojaških novincev. Velike ovire proti zvišanju nastajajo na Ogrskem, kjer sedanje ogrske vladajoče stranke nasprotujejo z vso odločnostjo zvišanju. Pojavile so se zopet narodne mažarske zahteve glede na mažarski poveljni jezik. Sedanjí ogrski ministrski predsednik sicer sam podpira vojnega ministra glede na zahtevo o zvišanju vojaških novincev, toda temu se upirajo ogrske stranke; vendar se vrše pogajanja med ogrsko vlado in pa vojnim ministrom

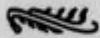
glede zvišanja. Pri rešitvi tega vprašanja pa pride v poštev tudi novi brambeni zakon, ki ga pripravljajo in po katerem uveljavijo tudi dveletno vojaško službeno dobo. Z novim zakonom bodo morali itak zvišati število vojaških novincev in bo takrat pravi čas, da določijo primerno število vojaških novincev.

RUSIJA.

Roparski napadi na Ruskem so postali že kar vsakdanji; ne preteče skoro dneva, da bi se ne poročalo o novih grozodejstvih, ki vzbujajo med nami veliko začudenja, zavoljo predrznosti, s katero se izvršujejo. Nedavno se je zgodil v glavnem mestu velike Ruske v Peterburgu, skrajno predrzen napad, ki je vzbudil občno pozornost. V državno zakladnico je namreč peljal blagajnik zakladnice v spremstvu osmih orožnikov voz, na katerem je bilo 600.000 rubljev. Ko je zavil voz mimo nekega mostu, so ga napadli roparji ter vrgli pod voz bombo. En vojak je bil ubit, drugi so se postavili v bran roparjem, ki so streljali iz samokresov in ranili tri orožnike. Nek mlad mož je pa skočil k vozu, vzel nekaj vrednostnih listov ter hotel pobegniti. Ko ga je policija zasledovala, je vrgel bombo, ki se je razpočila in ranila več oseb, med njimi sta bila ubita tudi dva roparja. Vojaštvo, ki je prihitelo na pomoč je po stari navadi streljalo vseprek v množico in ubilo nekaj oseb. Ves Peterburg je bil prestrašen vsled tega dogodka. — Populična druhal je skušala v Peterburgu zabraniti gasilcem gasiti ogenj, ki je nastal v delavskem predmestju. Prezrezali so cevi in planili po hišah. Šele vojaštvo je druhal razgnalo. — Car je izdal ukaz, ki dovoljuje starovercem in ostalim sektam pravoslavne cerkve ustanavljati cerkvene občine, graditi cerkve ter voliti lastno duhovščino.

LAKOTA NA RUSKEM.

Že zdaj prihajajo poročila, da na več krajih ruske države vlada huda lakota. Bila je namreč v mnogih pokrajinah slaba letina in ljudje so pridelali komaj toliko, da morajo že sedaj stradati. Pomisliti pa moramo, da je bila šele pred kratkim žetev in ako že sedaj nimajo kaj jesti, kaj bo šele po zimi. Ubogi ruski kmet!

Listek.

Boštjan Špehek in njegovi volički. (Dogodba s sejma. — Reimmichel-Marijan.)

Boštjan Špehek ni zaslužil svojega imena, ker je bil suh kakor trlica, Špehki so pa navadno v našem kraju kaj lepo rejeni in vrhutega se jih precej tako piše. Bil pa je dober kristjan, kakor je večkrat zatrjeval; nikogar ni še vse življenje ubil, nikomur ničesar ukrad, v cerkev vedno rad hodil, če je ravno čas imel — kratkoma, pri njem je bilo vse v redu. Pripovedovali so, da Špehek pri vsem svojem dejanju in nehanju ni preveč natančen, da izposojuje denar po 20 odstotkov itd. — Ne vem, če je to res, a gotovo je to, da je bil Špehek zarit v svojo zemljo kakor deževna glista in da se je sveta držal prav tako, kakor smola drevesa. O smrti ni rad poslušal, dasi ravno je že slana legala na njegove lase in bleščala na njih, kakor čisto, belo srebro. »Umreti še ne utegnem ne,« si je večkrat dokazoval; »spomladi moram kupovati živino, poleti jo moram rediti, da bo več vrgla, jeseni hodim po sejmih, po zimi moram potrošiti ob sladki kaplji denarce, ki sem jih čez leto pri-

barantal; — kdo bi potem dolžil na smrt?« Če so mu rekli, da je svet dolina solz in gorja, je precej imel pripravljene te-le besede:

»Nikjer še ni bilo tako prijazno in fletno, kakor na svetu in tudi nikjer ne bo.« Kadar je Špehek hodil po svojem hlevu, polnem volov in krav, je mislil, da je v nebesih in najprijetnejše in najboljše se mu je zdelo, kadar se je peljal v semenj, ali kadar je tamkaj koga pošteno opeharil in opral. Sploh za barantanje je bil ustvarjen kot nihče.

Se eno lepo lastnost Špekovo moramo omeniti: bil je dober govornik. Govoril in pripovedoval bi cele dneve, da, cele tedne mu ne bi bilo zmanjkalo govorniških otrobov. Molčati Špehek ni mogel niti minuto. Če slučajno ni bilo nikogar pri njem, da bi ž njim kramljaj, je govoril sam s seboj. Samo razlika je bila, da mnogokrat ni verjel, kar si je pripovedoval. Po vseh svojih skrivnih tihih potih si je jako ognjevitno in prepričevalno govoril svoje duhovite samogovore in sicer tako naglas, kakor da ga morajo slišati daleč tam za morjem, v daljni Ameriki...

Pred več leti je šel Špehek s parom volov v semenj na Reber. Voli so bili veliki in vsaj na videz niso imeli nobene napake na sebi. Nekaj je pa le moralo biti, ker se je Špehek za njimi tako zvito in prekanjeno muzal in smejal. — Prišel je do »tihlega studenčka«, tam voli napojil in si nekoliko odpočil. Dolgčas mu je postalo, in začel je govoriti sam s seboj:

»Lepi voli« — bodo rekli kupci na Rebri.

»Lepi in dobri« — bom rekel jaz.

»Koliko hočeš?«

»Ne premalo« — bom zini.

»Doma zrejeni?«

»O seveda, doma zrejeni« — bom rekel..

»Šele tri leta stari, živina lepa kakor nalašč!

— — — He, he, ti Boštjan Špehek, to je že prva laž — sivca si kupil na Hrvaškem — bušjak je — nemarna žival, ki je ne nakrmiš zlepa — brljav na eno oko. — Takrat so te bili ukanili; zakaj si se jim pustil! — A kaj zato? — Pa daj še ti druge! — Trapast bi bil, če bi jih ne! — Veš, Boštjan Špehek, že večkrat sem ti rekel: Če boš dobro lagal, boš dobro barantal; če te enkrat dobijo, potem pa — adijo!... Nič ne maraj, ljubi moj Boštjan — pri igri in pri kupčiji je samo devet božjih zapovedi... Kdor kupuje, naj tudi ogleda in pretiplje, kaj bo kupil, zato ima oči!... Sicer pa sivec z enim samim očesom bolj vidi, kakor kak drugi z obema... pa naj mu očala kupi, če je kdo tako neumen! — O zdrava pa je živina... to pa to... samo, da ne bi bilo kakega prebitega dežja, da ne bi spral barve z belega »sivca«... Malo prebel je bil, pa belih nimajo radi... zakaj pa je barva, pravzaprav štura, ki je za barvo? I, no, pa sem ga malo poštopal pod dlako, da je bolj siv... Ampak brca pa belec tako kot žrebec... no, pa samo kadar ga uklepaš, sicer ne... je pohlevna žival. Trdi naj bodo ž njim; se bo že odvadil... Ha, ha, ha, Boštjan Špehek, preveč pretkan in oderuhast si pa vendar-le! Kaj bo rekel pa sv. Peter, ko boš stopil enkrat pred nebeška vrata?... Oh Boštjan, ne bodi no neumen; čemu ti hodijo take malenkosti po glavi?... Kolikokrat koga prekanijo!... No, kadar bom pa imel enkrat dovolj — preveč denarja, bom kupil pa par srebrnih svečnikov za našega beraškega sv. Izidorja... Hot, volička, hot!»

Pognal je Boštjan Špehek voličke od studenčka in kramljaj ž njima še naprej po poti.

Komaj je bil Špehek s svojim parom odšel, stopila sta izza grmovja, ki je obkrožalo studenček, dva kmeta in od samega smeja ju je ščipalo po trebuhu. Bila sta Bizar in Obada iz Bločic. Naproti sta bila šla sejmarmej, da bi bila videla že naprej živino in najlepšo pokupila, predno bi bila prignana na semenj.

Mnogokrat se tudi dobi boljši kup, ker sejmarmej po poti morda še premišljajo o ceni in dobičku. Za »tihim studenčkom« sta se bila vsela v senco, si pogasila žejo in nekoliko pri-griznila. — Zdaj pa sta se vrnila za Špehkom in gledala, da jima ni izginil izpred oči. Njegov samogovor ju je bil spravil v najboljšo voljo.

Na sejmu so prišli skupaj. Takoj se je pričel tak-le pogovor:

»Lepi volički,« je rekel Bizar. — Boštjan Špehek je bil že zadovoljen in je precej za-režal:

»Prijatelj, to niso volički, to so voli, lepi voli, veš!«

»Koliko hočeš?«

»Ne premalo!«

»Doma zrejeni?« je poprašal Obada.

»V našem hlevu, šele tri leta stari... lepa žival,« je hvalil Špehek.

»Daj, ceno povej,« je kričal Bizar.

»No, če ti jih dam prav poceni, mi odštej kar poltretjisto goldinarčkov! Lepa živina, ne boš se kesal!«

»Hol, Špehek,« je začel zopet Obada, »si-vec je s Hrvaškega. Bušjak je, ne? — Kaj ne, takrat so te bili ukanili?«

»S Hrvaškega? — Zakaj ne prav iz Amerike,« se je smejal Špehek, a je bil hkrati tudi malo vznemirjen, »česa vsega ne izveš!«

»In na desnem očesu bi moral tvoj Hrvat nositi povečalno steklo,« pikal ga je Bizar, »menda ne vidi dobro,«

»Mrhe tudi ne nakrmiš zlepa,« je pristavil Obada.

»O Bog se usmili in sv. Anton, varuh živine,« je vpil na vse grlo Špehek.

»In tvoj drugi sivec je pravi kozel; pred njegovimi rogmi in nogami ni nihče varen,« je piknil zopet Obada.

»Ne, to se zgodi samo, kadar ga uklepaš,« je izpopolnil Bizar.

»Vidva sta menda copernika; kje sta se navadila svojih umetnij,« je kričal Špehek... »s takimi ljudmi se ne menim in tudi ne kupčujem... bil bi greh... kar pojdiva, ne govorim več z vama!«

»Stoj, stoj,« je upil Obada, »ne zameri in povej samo še, koliko si dal za svečnike, ki si jih kupil vašemu beraškemu sv. Izidorju? Špehek ljubi, daj no, zini!«

Kakor bi bil odprl dvoje oken, tako se je zasvetilo v Špehkovih očeh, in poln strahu je zakričal:

»Vidva sta od vraga ali pa nista več pri pravi... prosim vaju, pustita me pri miru in pojdiva, odkoder sta prišla... se ne menim več!«

»Samo malo potrpljenja,« rekel je Bizar in potegnili iz žepa ruto, jo malo oplunili in začel ž njo drugega »sivca« drgniti. Takoj so se pokazale bele lise na strani volovi.

»O ti prekanjenec prekanjeni,« se je smejal Obada, »niti barve nima svoje... Špehek, kakor tvoja kamižolka, če si jo nosil par let ob vročem solncu.«

Špehek se je tresel po vsem životu in venomer kričal: »O sv. Anton in sv. Boštjan, bodi v valjnih glavah zopet dan! — Menda sta prismojena kali, pa še ne malo...«

Polagoma se je nabralo vse polno ljudi in nastal je velik hru. Kmetje so se neznanško smejali in še voličkov je bilo sram, ker sta boječ gledala okrog sebe. Špehek je moral napeti vse svoje sile in moči, da se je preril skozi veselo množico dol v vas, upitja pa ni bilo še dolgo konec.

Kako je prišel domu, ni znano. V semenj na Reber se ni prikazal vse svoje žive dni. Pravijo tudi, da je v bodočnosti popustil lis-lakovo kožo in bil pri svojem dejanju in nehanju ves drugačen. Tudi to ni znano, je li sv. Izidorju kupil srebrne svečnike, ki mu jih je tolikokrat obljuboval. Samo nekaj se je še

ohranilo iz Špekovega življenja, namreč besede, ki jih je govoril svojemu sosedu Nacku:

»Ti, Nacek, tega nikdar ne bom pozabil, kako sem na Rebrji prodajal vole. Zvit sem bil in marsikoga sem bil že ukanil, a Bizar in Obada sta mi bila uro prav pošteno navila.

Smrt pisala pisemce ...

Kakor navadno, tako je nedavno predaval slavni profesor in cerkveni pisatelj Hettlinger v Würzburgu na vseučilišču svojim študentom. Vetric je zunaj na trti, ki se je vspenjala ob zidu, odtrgal list in ga pognal skozi odprto okno v sobo in sicer na mizo prav pred gospoda profesorja. Gospod je

utihnil, ogledoval nekoliko časa list in zamišljeno rekel svojim poslušalcem: »Ljubi moji prijatelji, smrt mi je pisala pismo.« Potem je navdušeno in v srce segajoče govoril o smrti. Nihče od poslušalcev ni pripisoval predavanju in brezpomembnemu dogodku kake važnosti. Pa kaj se je zgodilo? Komaj čez štiri tedne potem so spremljali študentje slavnega svojega profesorja k večnemu počitku.

Izdalo je.

Nekemu župniku se je primerilo, da bil prišel ob dežnik. Lep dežnik je bil in zdelo se mu ga je zelo škoda. Najbrž ga je bil kod pozabil ali pa ga je bil kdo pouzmal. Oznanil je

torej s prižnice: »Nekdo je izgubil dežnik. Kdor ga je našel, naj ga blagovoli prinesiti v župnišče. Če je pa najditelja ali bolje dotičnika, ki ga ima, sram, ker je imel dežnik predolgo v svojem varstvu, naj ga vrže kar čez plot na farovško dvorišče. Tam ga bodem že dobil, ne da bi vedel, kdo je bil tako prijazen, in ga oddal na pristojno mesto. — Izdalo je. — Drugo jutro je namreč gospod župnik dobil za plotom kar — štrideset dežnikov. Nič več ni potem dvomil o »prijaznosti« svojih ovčic. Dobra je bil prepričan o nji. Kaj je gospod napravil s štridesetimi dežniki, ni znano. Prav lahko bi bil odprl majhno štacunico ...

Razgled po domovini.

Premilostni gospod knezoškof ljubljanski dr. Jeglič se je mudil nedavno v Gorjah, kjer je opravil duhovno opravilo mesto obolelega g. župnika Azmana. — V nedeljo 28. oktobra je spovedoval in pridigoval v Stari Loki, kjer so se vršile tridnevne duhovne vaje. — Nedavno je obiskal premil. g. knezoškofa ljubljanskega nadškof iz Zadra prevzvišeni gospod Dvornik.

Gimnazijski ravnatelj v Kranju gospod Jožef Hubad je umrl. Ravnatelj Josip Hubad je umrl, kakor se nam poroča, v sredo pred Vsemi svetniki, zvečer ob pol 9. uri nanadoma za srčno kapjo na Velikem Lošnju, kamor se je šel zdraviti po nasvetu zdravnikov pred dobrim mesecem. Z njim izgine izmed naših šolnikov mož, ki si je pridobil ne samo za mesto Kranj in Gorenjsko, ampak za naše šolstvo sploh brezdvomnih zaslug. Blagi pokojnik se je rodil v Vodich 6. marca l. 1850. Gimnazijo je izvršil v Ljubljani, univerzo na Dunaju, kjer je jako mnogo delal v literarnem klubu »Slovenije«. V letih 1875 do 1879 je bil domač odgojitelj pri baronu Morpurgo v Trstu in Parizu, l. 1882 do 1883 pri grofu Wodzickem v Galiciji. Služboval je najprej na več dunajskih zavodih. l. 1884 pa je postal profesor na nižji gimnaziji v Kranju. Ko je ta prenehala, se je preselil v Ljubljano na državno nižjo gimnazijo, leta 1894 pa je bil imenovan za voditelja in pozneje za ravnatelja nove gimnazije v Kranju. Kot tak je prebil mnogo truda pri stavbi gimnazije, ki je danes dika kranjskega mesta. S katehetom dr. Pernetom pa je oskrbel zavodu tudi prostorno, lično kapelo. Da bi uredil novi zavod kar največ moderno, si je ogledal mnogo drugih zavodov. Posledica je, da je kranjska gimnazija, kar se tiče prirodoslovne in fizikalne zbirke izvrstno oskrbljena. V šoli je bil strog učitelj, kot ravnatelj pa ljubeznjiv in iskren prijatelj mladine. Sam je bil veren in prepričan katoličan in je tudi vedno skrbel za versko vzgojo mladine, — navzlic raznim zlobnim napadom, s katerimi so ga obkladali razni liberalni časopisi, v prvi vrsti »Slov. Narod« in njegov sinček umazani »Gorenjec«. Bil je neki čas, ko si je »Gorenjec« vsako soboto privoščil dobrega g. ravnatelja. Kajpada da so ga boleli ti neopravičeni in ostudni napadi, katerih ni nikdar zaslužil. — Sedaj je vse preстал. Vrliga moža bo ohranil vsakdo v najboljšem spominu, največ hvaležnosti pa mu je dolžno mesto Kranj in cela Gorenjska. Ko kličemo njegovi blagi duši mir in pokoj, izrekamo obenem velecenjeni rodbini najskrenejše sočutje.

Belokrajnska železnica. Konsorcij se ima pred kratkim sejo pod predsedstvom grofa Harracha na Dunaju. Med drugim so se pri tej seji upoštevali ugovori občine Vinica in drugih občin črnomaljskega okraja,

ki zahtevajo, da se črta podaljša od Črnomlja do Vinice, odnosno do hrvaške meje pri Vinici. Konsorcij je popolnoma soglašal s željami teh občin in soglasno sklenil vložiti pri železniškem ministru odločen protest zoper to, da se je dovolila le črta do Črnomlja, ne pa tudi do hrvaške meje pri Vinici, kakor je bil konsorcij prosil. Konsorcij zahteva od vlade, da se dovoli cela zaprosena črta do Vinice. Zajedno je konsorcij sklenil, da doslej dovoljena pripravljala dela za črto do Črnomlja in Metlike, kakor hitro mogoče tudi začne. Treba bo popred pokriti stroške teh pripravljavnih tehničnih del (trasiranja), ki so proračunani na 35.000 K. — Konsorcij ima upanje, da te stroške v kratkem pokrije. V tem slučaju se še letos prične s trasiranjem.

Koristno berilo. Zadnji čas je izšlo na Slovenskem več jako poljudno pisanih brošuric, v katerih se opisuje velika škoda, ki jo povzroča alkohol in sploh vsako nezumno pitje. Ne bilo bi prav, ko bi te koristne knjižice ležale zaprašene v kakem kotu ali pri knjigotržcih. Pisane so za ljudstvo. Zato naj bi tudi naše ljudstvo, osobito branja željna mladina pridno segala po njih. Omeniti hočemo nekatere teh knjižic, da si jih lahko vsakdo nabavi. Cena je vsem jako nizka. Kot prva je izšla knjižica »Kaj je torej z alkoholom?« O tej smo že govorili svojčas v »Domoljubu«. Dobiva se v »Katoški Bukvarni« v Ljubljani. Prav toplo jo priporočamo. Za njo je izšla v »Narodni tiskarni« v Gorici, kjer se tudi prodaja iztis po 20 vinarjev brošura z naslovom: **Gori! Pomagajte! ali alkohol in nikotin.** Razdeljena je v dva dela. V prvem se opisuje škodljivost alkohola zlasti pri mladini, v drugem pa pogubni vpliv nikotina ali tobaka za mladino, ki tako rada sega po svalčicah in tudi po smodkah. Ta drugi del ima za geslo besede slovečega mladinskega škofa Slomška, ki je nekoč izustil: »Kjer stari delajo, mladi pa tobak kadijo, tam pogosto boben ropče«. Želimo le, da bi se tudi ta koristna knjižica kolikor možno razširila med našim ljudstvom. — Kot najnoveše delo na tem polju moramo omeniti knjižico »Kaj mora mladina vedeti o alkoholu?« Poslovenil jo je po nemškem ljubljanski mestni učitelj Franc Gärtner, ki jo je tudi založil. Dobiva se po 40 vin. pri njem. Tudi ta brošurica je razdeljena v dva dela. V prvem opisuje posledice alkohola na telesu. V drugem pa priobčuje jako podučno povest, katero bo mladina gotovo s koristjo prebirala. Ko smo omenili na kratko te knjižice, izrekamo le toplo željo, da bi se prav povsod razširile in marljivo prebirale.

Krivoslovo berilo. Še vedno pošiljajo iz Ljubljane na deželo v velikih množinah protestantski časopis »Blagovestnik«. Vsak, kdor

dobi ta krivoslovo list, ki je podoben na zunanaj pohlevni ovci, v resnici pa je grabežljiv volk, naj ga vrže v peč. Ta list izdaja in urejuje krivoslovo pridigar Chraska, ki se je preselil pred par leti iz Češkega sem v Ljubljano. Sedaj se peča samo z urejevanjem in pisanjem tega časopisa. Sam in tja napravi tudi kako javno predavanje gotovo z namenom, da bi med Slovenci pridobil za svojo vero kakega odpadnika. To se mu pa najbrže ne bo posrečilo.

Proč z liberalnim časopisjem. Velika je dušna škoda, ki jo napravlja pri nas liberalno časopisje. Zato čaka velika odgovornost vse tiste, ki naročajo ali kakorkoli širijo take liste. To so v prvi vrsti gostilničarji. Saj se ravno po gostilnah dobi največ teh liberalnih cunj, kakoršen je n. pr. »Slovenski Narod«. Te ljudi, ki takorekoč vsiljujejo svojim gostom obenem s pijačo liberalno časopisje, je nekdo po pravici nazval ubijavce duš, saj greše zoper peto božjo zapoved. Kakor se človek ogne steklenice, ki ima naslikano mrtvaško glavo, ki pomenja strup, tako se mora vsak pošten človek izogniti hiše, v kateri leži na mizi strup v podobi liberalnega lista. Iz vseh krščanskih hiš naj popolnoma izgine protiversko liberalno časopisje.

Razmere v kranjski deželni blaznici na Studencu. Nprestano so se čule pritožbe o neznoznih razmerah, ki so zavladale v tem zavodu pod vodstvom starega dr. Bleiweisa, ki ima cel kup raznih služb, tako, da ne more nobene vestno opravljati. Sedaj je deželni odbor posegel vmes. Ta je odpovedal službo dr. Robidi, dr. Divjaku se je izvrševanje privatne prakse popolnoma prepovedalo, dr. Bleiweis mora tudi popustiti vodstvo in primarijat. Služba je sicer razpisana mesto Bleiweisa, a govori se, da hočejo službo podeliti nekemu tujcu, ki je slučajno v sorodu z dr. Bleiweisom. Bomo videli, če se bo to res zgodilo.

Zganimo se! Prijatelj našega lista nam piše: Če pogledamo letošnje številke vrliga »Domoljuba«, ki prihaja v tisočih izvodih po vseh slovenskih krajih, tedaj se moramo razveseliti. Za tako malo vsotico treh kronic, pa toliko lepega, podučnega in raznovrstnega berila. Ne poznam lista, da bi nam za tako nizko ceno toliko nudil. Komaj ga čakam, da mi ga prinese pismonoša. Samo nekaj še pogrešam in to moram omeniti. Iz mnogih krajev nenaidem nobenega dopisa. Skoro vedno se ponavljajo dopisi iz istih krajev. Gotovo je to hvalevredno in vsa čast marljivim dopisnikom. Grajat pa moram, da ne najdem v marsikateri veliki vasi ni enega moža ali mladineca, da bi se potrudil in zapisal za list kako novico. Ni ga kraja, o tem sem prepričan, da bi se skozi celo leto ne dogodilo nič izrednega. In kadar se dogodi, zakaj mol-

čiš, zakaj ne pošleš tega na slavno uredništvo »Domoljuba«, ki ti bo gotovo hvaležno za to. Tako rad prebiraš novice iz raznih krajev, vedi da bodo cenjeni bravci »Domoljuba« z istim zanimanjem brali tvojo novico. Poznam na Štajerskem katoliški tednik, ki je jako razširjen med tamošnjim slovenskim ljudstvom. Imenuje se »Slovenski Gospodar«. Ta list je vsak teden poln raznih novic. In te pišejo v veliki večini slovenski možje in mladeniči. Kar je tam mogoče, zakaj bi pri nas ne bilo. Zato fantje in možje, pero v roke in odselej začnite prav pridno pisati za naše liste, osobito za naš ljudski priljubljeni časopis »Domoljub«. Naj ne bo odslej kraja, v katerem ne bi imel »Domoljub« svojega stalnega dopisnika. Karkoli se zgodi novega bodisi kaka volitev, nesreča, ogenj itd. vse to sporočite kar najhitreje uredništvu »Domoljuba«. Na ta način bo list še bolj raznolichen in še bolj se bude razširil. In za razširjanje dobrega berila smo dolžni vse storiti. Razširjati dobro časopisje je v naših dneh res pravo, apostolsko delo. Naj ne bodo te besede, dragi mladeniči in možje, glas vpijočega v puščavi. Zapisal jih je odkritosrčen prijatelj dobrega berila, med kakršno šteje v prvi vrsti »Domoljub«.

V Ljubljani obstoji neko društvo »Akademija«. V tem je zbranih nekaj mladih advokatov, profesorjev in zdravnikov. Vsi člani so kajpada strastni liberalci, ki nimajo nobene pozitivne vere. Sedaj bo začelo to napol mrtvo društvo s predavanji. Mogoče se izgubi kak član tudi na deželo, da bi tam med kmeti prodajal svojo učenost. Zato svarimo že sedaj, da ne zaide nikdo k predavanjem, ki jih bo morda skušalo prirediti društvo »Akademija na deželi. Poslušati ta predavanja bi se reklo pospeševati liberalizem.

Kanonično umeščen je bil 30. oktobra č. g. Frančišek Pavlin na podeljeno mu župnijo Št. Vid nad Cerknico. Hkrati je bil imenovan za soupravitelja župnije Sv. Trojica nad Cerknico.

Za Marijanišče. Z dovoljenjem visoke deželne v.ade priredi damski komitè v korist deškega sirotišča Marijanišča bazar finih ženskih ročnih del od 5. do incl. 10. novembra v balkonski dvorani hotela »Elefant«. Odprt je vsaki dan od pol 10. do 12. ure zjutraj, in od pol 3. do 5. ure zvečer, proti mali vstopnini 30 vin. Udeležite se bazarja v obilnem številu!

Javna predavanja »Slovenske krščanske socialne zveze« so letos izborna obiskana. V torek 30. okt. je v napolnjeni »Zvezini« dvorani zanimivo predaval g. dr. V. Pegan o »zasledovanju prava«. Že iz dosedanjih »Zvezin« predavanj se vidi, da obravnavajo letos predavanja najraznovrstnejše snovi. Pretečeni izrek je kazal g. fotograf Rožun slike iz rusko-japonske vojne. Predavanja je že obljubilo toliko gospodov, da ima »Slov. kršč. soc. zveza« že do srede marca predavanja zagotovljena.

Morilec se sam ovdil. Prisiljenec iz tukajšnje kranjske prisilne delavnice monter Ferdinand Veidl je bil nedavno pred tukajšnjim deželnim sodiščem obsojen radi silovitosti v enoletno težko ječo. Te dni je zahteval, naj ga peljejo k sodniku. Pred sodnikom je Veidl izjavil, da pred Vsemi svetimi nima miru, ker je l. 1902 v nekem gozdu na Nemškem napadel neko deklico, jo zadušil in oropal ter jo potem zagrebel.

Podraženje žrebljev. Zveza avstroogrskih tovarnarjev za žreblje bode te dni imela zborovanje, na katerem namerava povišati cene žrebljev radi tega, ker se je baje tudi podražila surovina. Za koliko se bodo žreblji podražili, še ni določeno.

Liberalci se radi delajo ob času raznih volitev silne prijatelje kmetom. Svojo ljubezen

do kmeta in delavca pa ravno sedaj kažejo kranjski liberalci dr. Tavčar, Plantan in Ferjančič z obstrukcijo. Da ne bi slovensko ljudstvo dobilo več pravic po novi volilni postavi, zato se boré kranjski liberalci v zvezi z drugimi na vso moč v državnem zboru na Dunaju. Le dobro si zapomnite kmetje to hinavsko stranko, da bodele pri volitvah obračunali za vedno z njo.

Letina mandeljev je v Italiji letos zelo slabo izpala, vsled česar se bo cena mandeljev podražila. Novi carinski tarif nam bo podražil tudi rozine.

Društva, ki doslej še niso poslala Zvezi letnih poročil, prosimo, da store to takoj, ker drugače se izdaja koledarčka za leto 1907 zavleče.

Gorenjske novice.

Iz kamniškega okraja.

g Iz Mengša. Dne 21. oktobra je bil pokopan Tomaž Oražem, star 81 let. Mož je bil v mladosti vojak in je bil v vojski proti Lahom. Četudi starček, je bil zvest ud našega izobraževalnega društva. Zato so mu pa društveniki napravili jako lep spreved in poskrbeli, da se je opravila za umrlim sv. maša, katere so se skoro vsi vdeležili. — Dne 28. oktobra je izobraževalno društvo v Mengšu priredilo predavanje. Govoril je društveni podpredsednik o zlati žili velikega bogastva in o organizaciji kmetov. — Odslej bo društvo priredilo vsak mesec najmanj eno predavanje. Prihodnjo nedeljo, t. j. 11. novembra bo zopet predavanje, ki bode gotovo za vse zanimivo. Društveniki, pridite gotovo k predavanju. Pričetek bo ob 3. uri popoldne v stari šoli.

g Gospode v kamniški mestni hranilnici so zelo nervozni, ker stranke z dviganjem vlog še »ne dajo gmaha«. G. Vedlin se jezi in prosi: »saj deset kron še pustite«, stari Potokar brenči, g. Koschier pa dela korajžo in se hvali, češ »a saj mam dost denarja«. A tako? Kaj pa pravijo gruntne bukve, žlajfar?!

g Zakaj se jezi Menišček nad novo hranilnico? Zato, ker je zdaj prišel v odbor mestne hranilnice in ne more več zaslužiti kot preje pri podpisovanju menic za mestno hranilnico. Za vsak podpis je padla v njegov žep kronca, zdaj pa joka: O zdaj pa več, nikoli več; vse veselje preč je preč!

g V Kamniku tleče župar Kraut in liberalci v polenih, katere so jim nametali klerikalci in še celo mahajo po njih, kakor javkajo liberalci milo po svojih listih. Zima je pred durimi, torej kar h Krautu po polena.

g V mestni hranilnici v Kamniku povprašujejo vsako stranko, ki pride vzdignit denar, zakaj jim bo. — Raznovrstne dovtype dobe za odgovor. — Nekdo vprašan, zakaj mu bo denar, se je kratko odrezal: »Elefonta bom kupil«. — Bravo!

g Kamniški leni liberalci so nerazumljivi ljudje. Lahkovernim meščanom tožijo, kako bi radi korporacijsko gospodarstvo povzdignili, ko bi prišli na krmilo. Kdo je pa sedaj na krmilu korporacije? Mar niste li vi, liberalci, z nezmožnim Potokarjem na čelu? Zakaj potem slepote ljudi? Vsak zaveden meščan se vam mora le smejeti in vas pomilovati.

Iz kranjskega okraja.

g Iz Stare Loke. Na Rožniviensko nedeljo je v Stari Loki milostljivi gospod prelat Jan. Flis blagoslovil ob obilni asistenci novi oltar oziroma nastavek oltarja, ki ga je izvršil

gospod Feliks Toman, kamnoseški mojster v Ljubljani. Gospod kanonik je imel tudi izvršten govor, v katerem je razlagal zgodovino oltarja sploh. Oltar je umetniško dovršeno delo, ki hvali mojstra. Vse je izdelano iz lepega kamena. Tudi cena ni previsoka. Sv. Jurij, ki kleči na zmaju, prejema od Kristusa venec zmage in tako je upodobljeno vojskovanje in krona sv. Jurija. Oltar vsečuje priprostim ljudem pa tudi umetnikom-veščakom.

g Politično društvo za kranjski okraj na prvi drugo nedeljo, to je 18. novembra shod v Smartnem pri Kranju. Shod se vrši v farovski veži. Začne se ob 3. pop. takoj po krščanskem nauku. Kmetje iz okolice, vdeležite se shoda v obilnem številu!

g Iz naših društev. Zadnjo nedeljo je bilo predavanje v izobraževalnih društvih v Cerkljah in v Smartnem pri Kranju. — Če katero društvo želi imeti predavanje, naj se oglasi zanj vsaj en teden pred pri pododboru za kranjsko dekanijo. Odborniki so bili omejeni v predzadnji številki »Domoljuba«.

Dolenjske novice.

Iz Mirne in okolice.

d Napadel je Alojzij Hočevar iz Škrjančega nekega A. Z. od istotam. Dobil ga je v nekem gozdu, ter mu jih naložil, da jih je imel dosti nesti. Napadencu se ima zahvaliti, da ga ni šel težit, ker brez dvoma bi bil moral nekaj časa sedeti, kajti po naših postavah je prepovedano za mirno idočim človekom kamenje metati, mu s smrtjo groziti ali ga še celo napadati. Res nadebuden sinko! 16 let star, pa že na napadalec!

d Povratek. Komaj da so odšli, pa jih zopet imamo, č. g. Neubaer-ja namreč. Vsled bolezni v glavi so nesposobni za poučevanje, in so se prišli zdraviti domov. Mi župljani smo jih prav veseli in jim želimo ljubelega zdravja!

d Za odkup bira se poganjajo nekateri. Razpošljati so jeli celo liste, na katere naj bi se župljani podpisovali v ta namen. Seveda tudi župnik niso smeli mirovati in so storili isto. Kakor slišimo, se ljudje pridno podpisujejo za še nadaljnji obstoj bira. Torej, še biro bi č. g. župniku radi vzeli! Toda tudi g. župnik ne morejo od samega »lufta« živeti. Liberalci bi najraje videli, da bi lakote umrli. Pa da se to ne zgodi, hemo že mi župljani poskrbeli! »Kteri oltarju služijo, od oltarja delež prejema« piše sv. Pavel (1. Kor. 9, 13.). To tudi mi vemo in zato tudi radi damo tiste zrne žita, ki ga po vsej pravici tudi zaslužijo. Zato nam pa Bog blagoslovi naše polje, da nam ni treba stradati. Letos sicer nismo vina pridelali, pa ga tudi dati ni bilo treba, ker vsled slabe vinske letine vina sploh pobirali niso.

d Neugodno vreme nam nagaja. S snegom sicer ni bilo nič, je moral iti hitro v kraj — zanj je še prezgodaj zdaj — a vedno deževje nas zadržuje pri delu, da ne moremo spraviti repe, korenja, zelja itd. Tudi nastila nam ni mogoče dobiti. Bog nam daj lepega vremena!

Iz ribniškega okraja.

d Občinske volitve v Turjaku. 23. oktobra so bili turjaški liberalci zgodaj na nogah. V gostilni »na pošti« so se prešteli in ko so se videli ondi v ogromni večini, so šli pogumno na volišče, saj so vedeli, da zmagajo. Prvi so prišli tja in zavzeli vzvišeno mesto okrog peči, odkoder bi se tako lahko bombardiralo voliv-

no komisijo z liberalnimi glasovi. V volivni sobi je komandiral liberalne volivce grajski vrtnar Lazar, pred hišo učitelj Brgant, a na cesti poštar Žužek. A nato so prihajali volivci »Kmetске zveze«. Strahoma so opazili liberalci, da so v manjšini. Ves pogum jim je zlezel v hlače. Prvi je pobegnil »general« Žužek, a za njim »general« Brgant, potem, ko je še volil s pooblastilom namesto Prajerjeve mame. Najdalje se je držal Lazar, ki je bil na gorkem pri peči. Ko so pogoreli v tretjem razredu, se v drugem in prvem niti prikazali niso. Tako je »Kmetška zveza« v 1. in 2. razredu volila soglasno, v 3. razredu je pa bilo razmerje 60:13. V novem odboru ni nobenega liberalca in nobenega »neodvisnega« kmeta, kakor so bili prej. Prajerjeva mama — huda liberalka — je naše volivce, ko so šli k volitvi, vprašala: »Kje pa imate fana?« Mislimo, da mama sedaj vidi, kdo ima »fana«?

d Zavedni rojaki. Za ljudsko knjižnico K. Z. v Ponikvah so darovali rojaki sovaščani v Chisholmu in Hibbingu (Min.) 40 K. Iskrena jim zahvala in pa čast njihovih zavednosti! Naj bi se tudi rojaki drugih krajev spomnili te prekorsne naprave. — Knjižnica pridno deluje in vedno lepo napreduje. Obilo zanimivega in koristnega beriva nudi svojim obiskovalcem. Ljudstvo se je pridno poslužuje, zlasti bratja željna mladina in lahko, saj knjižnica obsega že nad 250 lepih, zanimivih knjig. Naj bi našla kmalu kaj posnemalcev!

+ **Kmetška zveza** je imela minulo nedeljo navzlic slabemu vremenu shod pri Sv. Gregorju. Predsedoval je župan O b l a k, govoril pa g. Kozelj o volivni reformi ter kmetov samopomoči v gospodarstvu in politiki. Priporočal je politično in gospodarsko organizacijo.

Iz litijskega okraja.

d Zagorje ob Savi. Kap se pogostoma oglašja pri nas. Posestnik France Sotenšek iz Zavini je šel 18. oktobra na semenj proti Trbovljam. A prišel je le do Kotredeža, kjer ga je zadela kap na desno stran in na jezik. Peljali so ga domov. — Trboveljska premogokopna družba je začela zidati hiše za delavce na hribu pri Toplicah. Ta misel je dobra, da dobe delavci zdrava in lepa stanovanja, primerna ljudem. A če bi se delavcem, ki imajo lastne hiše odvzelo odškodnine, kakor se govori, bi bila to očitna krivica. Vodstvo vendar ne bo storilo kaj takega. — Kot novi kaplan je nastavljen č. gosp. A. Znidaršič iz Smlednika, ker je č. g. Matej Sušelj dobil radi boleznj dopust in odšel v Karlove vane. — Miha Čobal v »Slovincu« popravlja, na kar opozarjamo vse mokraške delavce. Da bi se le Miha enkrat tako popravil, da bi pustil gg. kaplane v miru! — Gospod učitelj Stepišnik je dobil za nekaj časa dopust. Zato je v dveh razredih samo poldnevni poduk. Šolarji so s tem kontent. — Zopet je kap zadela v soboto 27. pr. meseca gospo Apolonijo Rohrbeck pri trgovcu g. Intiharju. — V soboto so pokopali gospo Filomeno Müller, rojeno Kosem iz Bevskega.

d Sv. Gora pri Litiji. Na Bolgarskem je bila nedavno razstava slik jugoslovanskih slikarjev. Razstavljena je bila tudi naša Sv. Gora, oljnata slika, katero je naslikal rojak g. K. Marčič. In to sliko je kupil bolgarski knez Ferdinand. — Našo šolo je zapustila učiteljica gdč. Doroteja Dereani in odšla na Vače; prišla je k nam otroška vrtnarica gdč. Justina Grlic iz Vač.

d Janče. Pred časom je »Domoljub« poročal, kako vneto smo opravljali dan večnega čiščenja presv. R. Telesa. Praznovali smo ves dan in sicer prostovoljno in se vzdržali hlapčevskih del. Neka liberalna krota se zato v

umazani cunji »Slovenski Narod« iz nas norčuje in pravi, da zanaprej ni treba nič delati, ampak samo v cerkev hoditi, pa bomo imeli vsega dovolj. Mi pa dobro vemo, da je Bog rekel: moli in delaj! Če bomo roke nakrižem držali, nam ne bodo žganci v usta letali, kakor ne bodo liberalcem pečena piščeta, ker ne hodijo v cerkev, ampak raje po oštarijah. — Dobili smo po dolgem času novega organista, da se zopet glase orglje v božjo čast.

d Prežganje. Dne 14. oktobra, ravno na nedeljo, smo imeli celodnevno čiščenje. Obhajanih je bilo 320, dasi niso mogli vsi na vrsto priti. Ob 10. je maševal g. kaplan A. Gole iz Smartna. Govori so bili štirje, vsi izvrstni, a najbolj č. g. svetnika Sajeta iz Štange. Sklep je bil slovesen: 5 gospodov je pelo litanijske presv. Srca Jezusovega. — 27. oktobra je zapadel sneg. Veliko poljskih pridelkov je še zunaj. Stelje za živino je še malo. Menda se vendar ne bo sneg navadil zapadati že oktobra meseca. — Dobili smo novega organista Ivana Napužlana iz Bizeljskega, gojenca celjske orgljarke šole. — Dne 29. oktobra sta bila poročena vrla mladeniča Marijine družbe: Mihael Jerant in Franc Škoda. Tovariši so v cerkvi slovesno vzeli od njiju slovo. Tudi nevesti sta iz Marijine družbe.

d Štanga. Simonov shod je bil precej obiskan, vendar ne tako kot druga leta. Vzrok je bil ta, da je prejšnjo noč zapadel po okraju sneg, ki je mnogo romarjev oplašil.

Iz laško-ribniškega okraja.

d Parna žaga Jožefa Klun je pogorela v noči 28. novembra. Zavarovalnico bo ta ogenj stal 19.500 kron.

d Kosmati stric. Od obeh ribniških pogorij, od Velike in Male gore se bližajo medvedje. Dozdaj se naši lovci še niso resno spopadli z njimi, ker so vsakokrat odnesli pete.

d Občinska volitev pri Sv. Gregorju se je vršila letos na dan sv. Roka. Izid pa ni bil po volji nekemu možakarju in si je privzel še enega tovariša in se z njim vred pritožil zoper volitve. Deželna vlada pa ni pritrdila njegovemu ugovoru in sedaj bo v kratkem voljen župan in svetovalci. Ej, Gregorcev ne zdelo kdorsibodi!

d Posebno piko ima sneg na našega poslanca Jakliča. Kadar napove on shod pri Sv. Gregorju, dva dni poprej je gotovo sneg, četudi ga poprej pol leta ni bilo. Tako je bilo lansko jesen in letos isto. Sneg je oplašil gosp. poslanca, ta pa g. dr. Lampeta, da jih ni bilo na shod. Vkljub temu se je pa shod le vršil. Laški gospod kaplan Kozelj je v prav poljudnem govoru odkrival kmetске rane in težnje in podajal primerna zdravila mnogozbranim možakom in mladeničem. Naznanilu v Domoljubu odzvali so se tudi možje in fantje iz sodraške doline. Po shodu so v prijazni družbi sledile domorodne pesmi in ognjevit nagovori, v katerih je padla marsikatera pametna beseda v prilog kmetскеga ljudstva. Bil je lep popoldan in večer.

d Ali naj bo kmet povsod tepen? Vedno slišimo pritožbe, da prešičji prekupci kupujejo na staro in tehtajo na novo vago, pri tem pa odbijejo vso težo, kar jo je čez cele kile. Pri takem ravnanju je lahko kmet pri vsakem prešiču ob en goldinar. Kupuje in plačuje naj se natančno po novi vagi, to bo pošteno.

Iz Višnjegorske okolice.

d Vodja zemljiške knjige, g. Fr. Matekovič postal je oficijal. — Kakor čujemo, je g. kancelist Benkovič prestavljen v Ljubljano. Preveč ne bodemo žalovali po njem. Srečno pot!

d Gosp. Omahen. Ponesrečenemu trgovcu in županu g. Omahenu se vrača prav polagoma zdravje. Daj Bog, da kmalu popolnoma okreva.

d Nova šola je vsa pod streho, znotraj in zunaj gladko ometana, tudi okna so v redu. Gotovo pa še ni, če se letos otvori, bržkone šele drugo leto. Stavba je res lepa, v ponos Višnjegore, a je tudi stala lepih 58 tisočakov kron. Davkoplačevalci bodo pa čutili novo šolo vrsto desetletij. Nova štirirazrednica stoji tikoma pod hribom glavnega trga, oziroma mesta. Lep pogled na njo je ravno od cerkve. Žal, da ravno lipo zapira pred šolo prosti pogled. Zeleti je, da bi slavno mestno županstvo dalo lipo kam presaditi, zlasti pa pospraviti velik kup kamenja na trgu pred novo šolo. Potem bi bila sredina našega mesteca res lepa in prikupljiva tudi tujcu.

d Napredek. Zadnjih petnajst let se je ob glavni cesti res zelo mnogo hiš prenovilo. Smemo reči, da vsaj 3/4 jih je prenovljenih. To leto je sezidal lepo veliko novo hišo mesar g. A. Turk v bližini nove šole.

d Semnji so se za živino predstavili ven iz mesta na posebni prostor. Imamo enajst sejmov, vselej je bil promet ob dnevih semnja oviran, ker je živina stala po cesti, zdaj je prosto. Včasih se je našemu mestecu reklo »raztrgana« Višnjagora, no zdaj ni več, vsaj po sredi mesteca ne.

Iz raznih krajev Dolenjske,

d Iz Zatičine se nam poroča: Na vseh vernih duš dan ponoči okrog 11. ure je Gospod Bog poklical v boljšo večnost vsem Zatičanom predobro znanega gozdarja v pokoj g. Antona Serafina. Rojen je bil ranjki na Laškem v bližini rojstnega mesta sedanjega sv. Očeta Pija X. V zgodnji mladosti je prišel na Kranjsko. Ker se je priučil slovenskemu in nemškemu jeziku, so ga vzeli v gozdarsko službo. Bival je kot tak dalj časa na Raki, v Kostanjevici in nazadnje dolgo vrsto let v Zatičini. Bil je jako blag mož, kateri se je vsakemu, ki je z njim bližje občeval, na mah priljubil. Za njegove zasluge ga je Njega Veličanstvo presviti cesar odklikoval s srebrnim križcem s krono, c. kr. vlada mu je pripoznala svetinjo za štiridesetletno zvesto službovanje. Zадnja leta je preživel mirno in tiho na Virju, kjer si je kupil prijetno poslopje z malim posestvom. Dasi blizu 80 let star, je bil do zadnjega nenayadno čvrst in zdrav. Hitra pljučnica pa mu je v par dneh pretrgala nit življenja. Pokopali so ga na zahvalno nedeljo ob veliki udeležbi ljudstva. Naj počiva blagi pokojnik v miru!

d Iz Tržišča pri Mokronogu se nam piše: 21. oktobra ob pol 2. uri popoldne je začelo goreti poslopje pri posestniku Antonu Zadniku v Gaberjelah. Zaradi hude suše je bilo v par minutah vse v ognju. Čez dobre pol ure pride mokronoška požarna bramba na pomoč. Že radi pomanjkanja vode ni mogla nič pogasiti. Rešili so samo živino, pohištvo in nekaj koruze; vsi drugi pridelki, ki so bili v prvem nadstropju, so zgoreli in vsa krma. Škode je okoli 4.000 kron. Zavarovan je bil samo za 1.260 kron. Zima je tu, a štirinajst otrok brez strehe in živeža čisto malo. Zažgal je otrok. Zgorela je hiša, pod, skedenj, kozolec, dva svinjska hleva in razven vozov vse drugo orodje. Ker je beda velika, naj bi se našla usmiljena srca, ki bi priskočila na pomoč s kakim darom.

Notranjske novice.

Vipavske novice.

Solski paša. Na Gradišču pri Vipavi živi vrl in pošten mož France Andlovic. Pristaš je naše S. L. S., tudi je občinski odbornik in ud gozdnega odseka. Rojenice pa tega moža niso obsule z bogastvom, pač pa ima veliko otrok, pa le malo kruha, še manj pa denarja. Ena njegova hčerka hodi v 4. razred trške šole, v katerem podučnje učiteljček Grum, ki je postal to, kar je pri »klerikalni« hrani. Ta učiteljček je sicer majhne postave, toda glavo nosi visoko, klobuk pa po strani. V šoli je hud kot osa in kot najbolj zadirjljivi psiček, seveda stresa svojo togoto najbolj na otroke »klerikalnih« starišev, ki ne najdejo v njegovih liberalno čistih očeh prav nobene milosti. Ta »mož« zahteva, da mu mora prinesiti vsak otrok 60 vinarjev za tako imenovani »blok« za risanje; ima ga v svoji zalogi. Andlovčeva hčerka je torej prosila svojega očeta, naj ji vendar da 60 vin., da bo kupila za risanje potrební blok. Oče bi bil iz srca rad dal zaprosene vinarje, a revež jih ni imel. Deklica pride 27. oktobra t. l. v šolo — brez novcev. Pa je hudo naletela, Gospod »profesor« Grum je zagromel nad njo in jo vsekal preko glave, namahal jo po hrbtu, vrgel jo iz šole, in morala je stati eno celo uro pred vrati. Kri je pritekla ubogemu dekletu v usta, pa ker si krvi ni upala pljuniti na tla, jo je požrla. Zvečer je bila močno zatežena. Oče je prišel domov iz gozda že pozno zvečer in torej ni mogel peljati otroka k zdravniku. Brez zdravniškega spričevala pa seveda ne more nastopiti sodnijsko proti divje-surovemu od-gojitelju. Sicer tudi drugi otroci nimajo vselej denarja za »prepotrebni« Grumov risalni »blok«, toda drugim otrokom je gospod »profesor« usmiljen in jim daje tudi na upanje. Andlovic je pa »klerikalec«, zato pa zanj in za njegovega otroka ni nobene milosti, nobenega usmiljenja v »profesorjevi« liberalni duši. To je suho, golo dejstvo, katerega ne more utajiti niti sam Grum. Ostre besede nam silijo v pero ob tem dogodku. Kaj naj bodo res otroci, katerih stariši ne trobijo v neumni liberalni rog, izročeni na milost in nemilost skrajno surovim in fanatično divjim učiteljem? Kaj res ni nobenega sredstva, da bi se takim od-gojiteljem pristigle predrzne liberalne peruti? Kmet, ti plačaj, vzemi denar, kjer hočeš, ti molči in plačaj, ker to zahteva liberalni učitelj, če ne, gorje tebi in tvojemu otroku! Koliko stane šola dandanes uboge stariše, zlasti če imajo več otrok! In vspeh? Za risanje in druge neumnosti se porabi toliko časa, ko pa otrok zapusti po šestih letih šolo, pa niti dobro pisati in brati ne zna. Ko odraste in če bo lačen, kajne si bo kar narisal na papir par krompirjev in rep, pa jih bo pojedel, pa bo sit. Smešno! Kaj torej treba znati kmetu risati! Brati ga naučite in pisati in računati, drugega ne rabi. Otroci naj se v šoli uče zase, ne pa za nadzornika. — Nedavno je neka učenka iz Zemona prosila mater, naj ji da denar za risanko. Po vsi sili je hotela hčerka imeti denar, ker je pač slutila, kakšen grom jo čaka v šoli, če pride brez novcev, toda mati ni imela niti vinarja. Kaj je storila? Imela je pri hiši še eno, reci: eno jajce in to jajce je dala hčerki, naj ga proda in izkupljeni denar izroči učitelju za — risanko. Take so razmere, uprav turške, noben davčni eksekutor ni tako brezobziren, kot so ti šolski eksekutorji. Kje naj se pritožimo? Pri krajnem šolskem svetu? Tu imajo oblast Mesesnel, Zvokeelj in stari Hrovatin, Grumček je pa pri Hrovatinu na hrani in stanovanju. Ali naj se pritožimo na c. kr. okr. šolski svet? Ne bomo opravili nič, kajti vrana vrani ne izkljuje oči. In Grum bo morda dal celo častno izjavo, kot jo je dal svoj čas Silvestru na Colu, da je

postopal popolnoma pravilno in zopet bo mirna Bosna in Grum bo gromel kot je dozdej. Kaj res ni nikjer pravice za ubogega kmeta, ki ni zagrešil družega kot to, da noče biti liberalalec? O le počakajte vi, ki menite, da lahko počenjate, kar se vam zljubi, take krivice se ne pozabijo in tudi vzgojitelju ne odpuste!

Vipavske novice v predzadnjem »Domoljubu« so silno razjezile »vipavske otroke.« To smo hoteli doseči in dosegli smo in smo zadovoljni. Če vam pa niso nehale teči solze, pa še enkrat prosite dr. Tavčarja, da vam jih obriše.

Koroške novice.

O nesreči pri Porečah na Koroškem, kjer sta dné 16. septembra vkup trčila dva brzovlaka južne železnice, smo zvedeli sledeče zelo zanimive podrobnosti. Nesreča se je zgodila ob 4. uri popoldne med gromom, bliskom in hudim nalivom, in vsled tega so bile brzovlakovne in telefonične zveze pretrgane. Vodja vlaka, ki je vozil iz Poreč proti Celovcu je slutil nesrečo ter je oporekal uradniku v Porečah, ki je njemu le ukazal voziti proti Celovcu, ozir. proti Krivi vrbi, pa se je moral pokoriti; pa je sluteč nesrečo, vozil bolj počasi. A oni vlak, ki je vozil iz Celovca proti Porečam, vozil je jako hitro, in zato je bil tudi ta vlak bolj razdejan in je imel le ta pone srečence: mrtve in ranjence. Vlaka sta z veliko silo zadela drug ob drugega in nastal je velik ropot, ki ga je tudi slišal Pater Lambert Lancinar, kapucinski gvardijan iz Celovca, ki je takrat pičle pol ure daleč bil na ekskurzu. On hiti na kraj nesreče in pride v 20 minutah tja. Kak grozen, pretresljiv prizor se mu nudi! Vagoni drug nad drugim nakopičeni, drugi pokoncu stoječi, ranjenci so stekali, gledalci jokali na ves glas. Tudi patra kapucina groza spreleti, a kmalu se umiri, in zdaj hiti od kupeja do kupeja, od vagona do vagona, deleč odvezo in tolažila sv. vere. Orožnik gre z njim, in kamor prideta, zakliče orožnik: »Pogleknite za molitev«. To je bil pač ginljiv prizor! Tudi je imel neki topničarski polkovnik pri sebi obvezil, ki so prav prišla ranjencem. Dve uri se je pater, ta usmiljeni Samarijan, mudil pri ranjencih, deleč jim svojo duhovno pomoč, medtem pa je lilo kakor iz škafa, bliskalo, gromelo in treskalo. Zvečer ob pol osmih se je pater s posebnim vlakom ves premočen vrnil v samostan z zavestjo, da je liki vojak na bojnem polju izvršil svojo dolžnost. Vsak pa lahko sprevidi, da ni bil slučaj, pač pa naredba božje previdnosti, da se je istega dne mudil pater v okolici.

Dvojna mera. Adjunkt državne železnice Oton Rössler baje sedaj ne bo prestavljen iz Beljaka. Železniški minister je baje nemškimi poslancem izjavil, da nikakor ne odobrava prestav iz političnih ozirrov. Ako železniški minister ne stoji na stališču dvojne mere, tedaj mora dati zadoščene onim slovenskim uradnikom Koroščem, ki so bili samo iz politične sovražnosti prestavljeni iz Beljaka v Trst. Slovenskim poslancem naj se pošljejo potrebne informacije, da sedaj primejo železniškega ministra za besedo.

Nenadoma znorela je dne 29. oktobra ob 4. uri zjutraj, v Celovcu kuharica Bronislava G., katera je bila že čez deset let pri nekem stotniku v službi. Častnikova soproga je klicala na pomoč nekaj mimoidočih gospodov, da so zblaznelo žensko spravili na stražnico, odkoder so jo potem oddali v norišnico.

Nagla smrt. Zadnjič je bilo poročano, da je žena strugarja Venclna v Celovcu po zavžitju praška, katerega ji je zdravnik odredil,

zaspala in se ni več prebudila. Pri raztelesenju se je izkazalo, da je le umrla tako naglo, ker so se ji možgani gnojili. Pokojnica je enkrat padla, nakar so se ji začeli možgani gnajiti, ne da bi se ji kakí znaki napadajoče bolezni poznali.

Zopet detourmor. V Šmohorju v Zgornji Zilski dolini, so našli na jezcu v Zili v brisalko zavito truplo nekega novorojenčka. Orožništvo je mater tega otroka izsledilo v osebi natakarice Avg. Popatnig, pristojne v Gradecu.

Kaj je vzrok podraženju mesa? Mesarij vedno tožijo, da primanjkuje klavne živine, ter da jo tudi za drag denar težko dobijo. Kakor se je pa zdaj kmetijska družba na Koroškem prepričala, pa temu ni tako. Ta družba je namreč razposlala na vse živinorejce okolišnico z vprašanjem, koliko klavne živine da imajo posestniki. S tem upajo, da bodo izvedeli natančno število klavne živine. Znano je že zdaj, da je vsega skupaj okoli tisoč volov za mesarje na prodaj, upajo pa, da bodo poročili še večje število živine za mesarje pripravljeno. Vprašanje je le, kje da sedaj tiči izvir podraženju. Pri kmetih gotovo ne, ker še vedno za enako ceno živino prodajajo. K večjem delajo malo boljše kupčijo kmetje v mestnem okolišu.

Boj z blazinim. Neki Anton Asinger je v celovškem šentvidskem predmestju zblaznel. Da bi pa kaj zlega ne storil, ga je njegova žena peljala v norišnico. Na ulici se ji je pa iztrgal in je pobegnil. Predvčerajšnjim popoldne ga je stražnik zapazil pri podkovski šoli in ga je po kratkem boju ukrotil. Med potjo mu je pa blazni zopet ušel. Slednjič je moral stražnik za njim teči in vse moči napeti, da ga je zopet ukrotil in v blazinico odpeljal.

Nesreča vsled petrolejske svetilke. Neka Marta Thonhauer, stanujoča v Allersdorf pri Sent Pavlu, je 28. okt. zvečer vsled opeklín umrla. Umrla je bila božjastna in ko je zvečer luč užigala, jo je ta bolezen zopet napadla. Pri padcu je petrolejno svetilko prebrnila ter se je petrolej po njej razlil. Vsled tega je začela goreti obleka in predno so domači ljudje prišli na pomoč, je bila vsled zadobljenih opeklín že mrtva.

Primorske novice.

Avtomobili v Gorici. Ker bo prihodnji električni tramvaj, ako vlada da koncesijo, le predržno izzivanje Slovencev, zato se ne bo vozil z njim noben Slovenec. O tem so sklepali veljavni možje po vseh občinah in poskrbe za to, da bo ta sklep sprejet v vsaki slovenski hiši. Ker pod takimi pogoji tramvaj ne bo mogel prestopiti meje solkanske občine, od koder bi bilo velik del dohodkov, in ker je za Slovence tudi treba nekaj storiti, zato se sestavlja družba, ki oskrbi najprej šest in potem po potrebi več avtomobilov, kakršni vozijo že na Dunaju. Tako podjetje stane manj, režija je mnogo manjša, udobnost za občinstvo pa večja, ker vozijo in se ustavljajo po potrebi. To bo najlepši odgovor na nesramnost goriške sinjorije.

Burja v Trstu je vrgla delavca Franca Dosia v ladjedelnici sv. Marka z nekega odra pet metrov globoko doli. Delavec je precej ranjen. — Policija je zaprla štiri ponarejalce denarja, ki so člani organizirane družbe, ki je po Trstu ponaredila že mnogo denarja in je spravila ponarejene bankovce po 10 in 20 K že v promet.

Bolniški postrežnik — tat. V gorški bolnišnici usmiljenih bratov je služil za postrežnika neki France Radanovič, okoli 30 let star, doma iz Bizelskega na Štajerskem. Ta

Radanovič je ukradel g. K. Miteljaku, ki se je zdravil v bolnišnici, prstan, uro in druge reči v vrednosti 300 K. Potem je pobegnil.

Predrzen rop v Miljah. V četrtek zvečer je bil izvršen v Miljah z nečuvno predrznostjo rop v stanovanju neke družine v sredini Milj. V neki hiši na trgu delle Erbe v Miljah, stanujeta zakonska Hermangild in Olga Stener. V četrtek zvečer je bil šel mož ob 7. uri od doma po nekem opravilu. Okolu 8. ure, ko je bila njegova žena sama, v kuhinji, je pa vstopil v stanovanje neki človek, ki je imel obraz belo pobarvan. Gospa Stener se je, seveda, te prikazni grozno prestrašila. Oni človek je pa molče stopil k njej, stegnil odprto levico proti njej, kakor bi jo hotel prijeti za vrat, a z desnico ji je nastavil revolver prav pred obraz. Gospa je nato padla onesveščena na tla in ne ve povedati, kaj se je nadalje godilo. Ko je prišla k zavesti, je vstala in videla, da je v temi. Prižgala je petrolejko, a takoj nato je zopet padla nezavestna na tla, a petrolejka, ki jo je držala v roki, se je na tleh razbila in k sreči ugasnila. V isti hiši stanujoča zakonska Vallon sta slišala, ko je gospa Stener padla v drugič in ko se je obenem razbila petrolejka, ter sta prihitela gledat, kaj da se je pripetilo. Našla sta jo ležati nezavestno na tleh. Dočim je gospa Vallon ostala pri njej, je šel njen mož iskat Stenerja, ki ga je dobil v neki krčmi. Stener je pozneje konstatoval, da je nečuvno predrzni ropar ukradl 300 kron denarja iz predala kuhinjske omare, dočim je po raznih omarah in mizah v sobi zaman iskal denarja, ker ga tam sploh ni bilo. Gospa Stener je povedala, da je bil oni človek jako visoke postave in precej debel. Spoznati ga ni mogla, ker je imel — kakor že rečeno — obraz namazan z nekim belim prahom. Miljski policijski komisariat prazveduje na vse strani o roparju, a dosedaj ga še niso mogli zaslediti.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra do 24. oktobra 1906 je prišlo v Opatijo 5143 oseb. Od 18. do 24. oktobra je na novo došlo 416 oseb. Dne 24. oktobra je bilo navzočih 1402 oseb.

Ogenj v sodnji. — V noči od sobote na nedeljo (od 27. do 28. okt.) okolu polu 1. ure so šli v Ajdovščini nekateri krokačji gospodje spat. Med potoma so zagledali, kako so razsvetljena okna v gradu, kjer je sodnja. Šli so gledat in videli, da je znotraj ogenj. Alarmirali so hitro gasilno društvo in druge ljudi. V eni uri je bil ogenj pogašen, a pogorela je večina arhiva in aktov. — Prijeli so v nedeljo posestnika Avgusta Šena, doma od sv. Križa na Vipavskem, ker ga imajo na sumu, da je on zažgal v ajdovski sodnji. Ker stoji njegovo posestvo pred javno prisilno dražbo, je prišel gledat, koliko so cenili njegovo premoženje. Ker je bilo po njegovem mnenju prenikrozno cenjeno, je bil ves razjarjen, kar je vzbudilo sum, da bi bil utegnul zažgati on iz maščevanja. Levo roko ima ožgano, kar sum še utrjuje. Oddan je bil okrožnemu sodišču v Gorici.

Velikanski vihar v Opatiji. Iz Opatije se piše: Grozoviti vihar, kateri je počel ples tukaj že v sredo, raznosil se je v četrtek s prihodom silnega dežja. Po noči je gmelno in bliskalo, dež je lil kakor iz škafa, videli smo samo temno meglo. Minolo je poldne Vseh svetih in izginilo je pristanišče opatijsko, vzelo ga je morje adrijansko. Pred dvema letoma so pristanišče krpali, ko se je porušilo od silnega viharja, danes pa ga je odneslo. Škode je nad eden milijon. A tudi drugod je silovita škoda! Male ladje leže na obali morja razbite. Pota ob morju so na nekaterih krajih razrušena. Kopaljšča privatnih posestnikov je vihar kar vkup stisnil ter vrgel na suho. Ogledal sem si po 5. uri danes vse to, kajti preje nisem mogel iz stanovanja, ker je lil dež kakor iz škafa, vmes pa se je priklanjal drevje do tal med gospodujočim gromom in bliskom. Ko-

liki škode je današnji vihar na morju učinil, se še ne vé; a toliko je istina, da je imel že včerajšnji, t. j. 31. okt. prihajajoči parobrod iz Pulja dve uri zamude. Kaka je bila vožnja iz Reke do Voloske, ko niso mogli iti na Lovran. Vihar jih je zanesel proti Čresu. Na stotine ljudi občuduje danes ob 5. uri pogreznjeno pristanišče in čakajo zaman svojih znancev iz Reke. Kaj sedaj? Parobrodi nikakor morejo več ostajati v Opatiji, nego le v Voloski. In kaj bode storila vlada? Bodemo zopet »fikalci« molo v Opatiji, kakor pred malo leti po silovitem viharju ali naj Istra postane še tužnejša.

»Rus« opeharil Tržačana. Neki znani tržaški trgovec se je v Italiji v nekem kopaljšču seznanil z bogatim »Rusom«. Rus je obiskal trgovca davi v Trstu in bil sprejet z izrednimi častmi. Ko je Rusu zmanjkalo denarja, je Tržačana prosil za posojilo 1500 K, in mu za varščino zastavil 3000 K. Trgovec mu je dal denar drage volje. Toda Rusu ni bilo več nazaj in ko je trgovec šel v zastavljalnico po zastavnino »Rusovo«, vredno 3000 K, so mu povedali, da je Rus zastavil zlati gumb za tri krome, na listini pa pripisal tri ničle, da je trgovca ogoljufal.

48 volov je utonilo v tržaškem zalivu. Voli so bili namenjeni za klavnico in so imeli biti prepeljani na barki iz tržaškega zaliva v sv. Sabo. Barka je bila priklenjena na mali parnik Glutin, pa se je odtrgala in ponoči v grdem vremenu in burji plula sama po zalivu. 48 volov je utonilo, trije pazniki pa so premočeni zaman čakali rešitve. Naposled jih je vendar rešil in sprejel na krov parnik »Pelagos«.

Trgatev v Istri. Iz Kringe v Istri se nam piše: V srednji in dolenji Istri je letos veliko vina; največ je črnega, terana. Vino je mnogo bolje, nego je bilo lansko. Cena je vinu nizka, ako se pomisli, koliko stane vinogradnike vitrijo in žveplo ter škropljenje in žvepljanje. Tudi v župi Kringa je letos obilo dobrega terana. Kdor si želi imeti dobrega vina po nizki ceni, naj se potrdi v Kringo. Od Pazina gre vsak dan ob polu jedni popoldne pošta v Tinjan; a iz Tinjana vodi lepa cesta v Kringo. Lahko se pride v jedni uri. Pelje se pa lahko po železnici tudi do Sv. Petra v Šumi; odtod je peš hoda tudi samo jedno uro v Kringo, no ta pot pa je težavna, ker vodi čez drago (dolino), kjer je pot zelo kamenita. Komur pa ni mogoče potovati v Kringo, naj se blagovoljno obrne na župni urad v Kringi, pošta Tinjan v Istri. Ta mu rad kupi in pošlje pristnega, dobrega vina. Veliko nam je na tem, da župljani prodajo svoj dobri vinski pridelek, ker zelo potrebujejo denarja za davke, obresti itd. Najboljše je kupiti vino od samih vinogradnikov. Veliko se proda tudi ponarejenega vina, ki škoduje zdravju. Človeku težko dene, ko vé, koliko se eksportira delanega vina, a pristno vino težko prodajajo ubogi vinogradniki. Obstoji postava proti ponarejanju vina, a dotične oblasti ne skrbijo, da bi se ta postava izvrševala. Veselili so se vinogradniki, ko je bila odpravljena vinska klavzula z Italijo, da bodo lahko in dražje prodajali svoje vino, a prišla je druga klavzula — ponarejevanje vina. — Slovenci na Kranjskem, Štajerskem in Koroskem, pridite v Istro k svojim bratom Hrvatim po dobro in pristno vino po nizki ceni! Svoji k svojim!

Zastrupil se je v Trstu brezposelni delavec Rudolf Pavlin.

Štajerske novice.

Slovenski napisi v Mariboru odpravljenti! »Südsteierische Stimmen« naznanjajo na

uvodnem mestu v črnem robu, da je mariborska policija izvršujoč sklep občinskega sveta s silo odstranila slovenski protokolirani napis »Tiskarna sv. Cirila«. Nimamo dovolj ostrih besedi, da bi ožigosali tako nemško predrznost v okolišju v katerem je 157.000 Slovencev in le okolu 38.000 Nemcev. Razume se, da na tako nasilstvo Nemcev ne moremo in ne smemo molčati! Tu je polje, na katerem se lahko skaže takozvana čista stranka. Mesto, da se hoče boriti proti katoliški veri in cerkvi, naj se raje poteza za pravične zahteve teptanega slovenskega ljudstva. Upamo, da bo na ta skrajno žaljivi nastop mariborskega občinskega zastopa primerno odgovoril tudi ljubljanski občinski odbor, v katerem sede sami Slovenci pod vodstvom velikega Slovana Hribarja. Ako se tudi sedaj ne bo še zganil Hribar, smatrali bomo vse njegove besede o narodnosti in Slovanstvu za prazne fraze in za grdo hinavščino. Torej pokaži se bela Ljubljana!

V Rim je odpotoval prevz. knezoškof dr. Napotnik.

Združevanje štajerskih kmetov. Na Spodnjem Štajerskem so začeli v zadnjem času kmetje sprevidovati, da narodno in gospodarsko propadejo, če svojo rešitev pričakujejo od takozvane »nove stranke«. Ker se zavedajo, da ni daleč dan, ko jih bodo hoteli »novi« po dr. Kukovčevem receptu za ušesa vleči, so se začeli združevati v obrano tega »ušesnega« atentata. V minulih dneh se je vršilo vse polno kmečkih shodov, kjer so se kmetje opozarjali na nevarnost nove stranke na potrebo združevanja na katoliško-narodni podlagi ter na zvestobo svojemu glasilu »Sl. Gospodar«. Le krepko naprej, da se vsaj naš kmet s čvrsto samopomočjo reši! Kmetje sami vedno bolj uvidevajo, da je zanje in njihov stan najhujši sovražnik liberalizem. Zato pa teže po organizaciji, ki naj se kmalu povsod izvede.

Zbirališča odpadnikov. Uredništvo ptujskega »Štajerca« je zbirališče vsakovrstnih odpadnikov. Doslej so se proslavili: Križman, naroden odpadnik, Zavadič, duhovski odpadnik in Linhart, socialnodemokratski odpadnik. Križmana je izdajalsko plačilo že zdavnaj doletelo, minoli teden so nemškutarski prvaki pognali s trebuhom za kruhom Zavadiča, — enaka usoda še čaka Linharta. Težkega stališča ptujski nemškutariji proti te vrste urednikom nimajo, — z ozirom na svoj značaj ne more nihče kot tožnik nastopiti v javnosti, naj se mu zgodi še taka krivica!

Smrt vsled alkohola. Jernej Lebič, posestnik iz Šmartna v Rožni dolini, je rad popival žganje. Skoraj do nezavednosti pijan je prišel nedavno v neko celjsko gostilno, kjer so mu v svoji dobrotljivosti dali še dva litra vina in piva ter ga kot živinčce zdelanega spravili v hlev, da svojo pijanost prespi. Čez par ur so ga šli iskat, pa moč je bil že mrtev. Vsled preoblega zavžitega alkohola mu je otrpnilo srce.

Hitro ozdravljena! Pred dobrim tednom sta privedla dva možaka staro ženo v ptujsko bolnišnico. Stara mamica se je z vsemi štirimi branila prestopiti prag bolnišnice. Ko se je pa možema posrečilo, jo vendar spraviti v zavod, sta jo odkurila. Po boleznih vprašana ženo je povedala najprej, da je lačna. Ko ji postregli z jedjo, je bila takoj zdrava in je pobegnila iz bolnišnice.

Mir v valovih Drave je iskal 68letni Valentin Wegscheider iz Maribora. Posodil je nekemu mariborskemu trgovcu 5000 K, o kojih je bil prepričan, da so zaradi slabega gmotnega stanja trgovca izgubljene. Postal je silno žalosten in je prijateljem rekel, da bo skočil v Dravo. To je v resnici storil 24. okt. popoldne. Valovi so ga odnesli, ne da bi se

truplo doslej našlo. Doma je zapustil Wegscheider dopis, v katerem pravi: »Pozdravim vas vse; oprostite mi ta korak. Podam se k počitku. — najdete me v Dravi!«

Porotna zasedanja leta 1907 se bodo glasom odredbe višjega deželnega sodišča v Gradcu vršila na Spodnjem Štajerskem sledeče: v Celju: prvo od 21. januarja, drugo od 22. aprila, tretje od 8. julija in četrto od 21. oktobra naprej; v Mariboru: prvo od 4. marca, drugo od 3. junija, tretje od 16. septembra in četrto od 2. decembra naprej.

Sijajen shod slovenskih štajerskih kmetov se je nedavno vršil v St. Lenartu. Sklicalo ga je katoliško politično društvo za laški okraj G. župnik Časl najprej razloži navzočim, kaj je splošna in enaka volilna pravica. Nato govori župnik pri sv. Miklavžu, g. Jožef Kolarič, o pogubnosti liberalizma za kmetijski stan. — Sklenilo se je soglasno, da se združijo vsi slovenski kmetje na Štajerskem v močno skupno organizacijo. — Ta sklep je najboljši odgovor na spletko mladih liberalčkov.

Iz raznih krajev.

Nadvojvoda Oton.

Na Dunaju je umrl Vseh svetnikov dan nadvojvoda Oton, brat prestolonaslednika Franca Ferdinanda. Rojen je bil v Gradcu leta 1865, kot sin nadvojvode Karola Ludovika. Poročen je bil s saksonsko princezino Marijo Jožefo, ki je jako plemenita in pobožna gospa. Na Dunaju je silno priljubljena vsled njenega radodarnega in usmiljenega srca do revežev in sirot. Iz tega zakona sta sledila Karol Franc Jožef, ki je sedaj star okoli 19 let in utegne biti enkrat naš cesar in nadvojvoda Maks, ki je zadnje čase bival v gradu Miramar pri Trstu. Nadvojvoda Oton je opravljal visoke vojaške službe, l. 1904 pa je iz zdravstvenih ozirnov popustil službo. Od tedaj je jel bolhati, dokler ga ni smrt rešila hudega trpljenja. Pokopali so ga ta teden z velikimi slovesnostmi. Iz vseh krajev Avstro-Ogrske in drugih držav prihajajo sožalne brzojavke na vladarsko hišo. Naj počiva v miru!

— **Vesti iz Amerike.** Anton Bajuk, ki je napadel spomladi iz ljubosumnosti Marijo Nemanič v Jolietu, je obsojen v petmesečno ječo in povrnitev stroškov. — V Steeltonu (Pa.) je lahko ponesrečil Jožef Sukič. — V Ironwoodu (Mich.) je umrla soproga Petra Mucka v a. Doma je bila iz Vivodine. — V Pueblo (Colo.) je ponesrečil Ignac Tabec iz župnije Podgraje na Dolenjskem. — V Chisholmu (Minn.) je ponesrečil Jurij Zvan.

Dopis iz Amerike. Cenjeni gospod urednik, uljudno vas prosim, da sprejmete, v nam priljubljenem listu »Doma«, sledeči dopis, ali žali Bog, da nimam kaj bolj veselega poročati rojakom v stari domovini. — Dne 17. septembra je naš rojak Franc Ostanek ustretil s samokresom rojaka Matija Majdiča. Zadel ga je ravno v trebuh, krogla mu je šla skož čreva in želodec. Zdravniki so nesrečneža operirali, in mu kroglo vzeli ven, toda zaman. Čez teden dni po tem zločinu je izdihnil svojo blago dušo po velikih mukah. Previden je bil s sv. zakramenti za umirajoče. Pogreb se je vršil 25. septembra dopoldan. Mrtvaška opravila je opravljal slovenski župnik č. g. Andrej Smrekar, katerega imamo rojaki tukaj v Lorainu. Da je pokojni bil dober kristjan in pravi prijatelj rojakov, se je pokazalo na dan pogreba v cerkvi in pri sprevodu na mirodvor. Pokojni je bil star šele 20 let; doma je bil v vasi Brezje občina Strojana okraj Kamnik,

Gorenjsko. V tej deželi je bil šele 13 mesecev, in zapušča tukaj žalujočega brata. Hudobni zločinec je že v rokah pravice, do sedaj še ni bil sojen. Pokojnemu bodi Bog milostljiv sodnik in lahka mu bodi tuja zemlja!

Naročnik »Doma«.

Ameriške novice. V Steeltonu (Pa.) so napadli in do smrti pretepli trije Angleži Miho Videtiča. Umrl je drugi dan v bolnišnici, a doma je iz Belčega vrha v župniji Dragatuš. — V Allegheny (Pa.) je umrl Franc Kajzer, doma iz Mokronoga na Dolenjskem.

Vse se draži. Pipe so se podražile. Cene ribam se dvigajo, istotako cene papirnih vrečic. V Nemčiji se je podražilo umetno gnojilo.

Posvečenje upokojenega profesorja za duhovnika. V nedeljo, dne 28. oktobra je bil v Pragi v duhovnika posvečen vpokojeni profesor gosp. Jožef Sauer pl. iz Augenburka. Gospod profesor ni bil oženjen; kakor »Čech« o njem trdi, spada k najbolj idealnim in plemenitim možem naše dobe. Da je gospod profesor v taki visoki starosti dovršil obširne bogoslovne študije, priča o njegovem še svežem in krepkem duhu.

Drobtine.

Opozarjamo na oglas ljubljanske tvrčke I. Perdan, ki ima glavno zalogo užigalic in kave v korist Ciril-Methodovi družbi.

Buffalo Bill ponesrečil. Izgubil se je znani polkovnik Cody, znan pod imenom Buffalo Bill, ki je bil letos s svojim cirkusom tudi v Ljubljani. Boje se, da ga je zapadel z večjo lovsko družbo sneg v Bikškem pogorju. Boje se, da Buffalo Billa ne bo mogoče rešiti, ker bo preteklo precej časa, predno bo mogla prodirati pomočna ekspedicija. Polkovnik Cody se je predstavil svojčas tudi v našem uredništvu.

400 kavaleristov 10. ameriškega polka pogrešajo. Polk je zasledoval pobegle Utah Indijance. Boje se, da je polk zamedel sneg.

Zajca z osmimi nogami, dvema telesoma, tremi ušesi in jedno glavo je ustrelil preteklo zimo neki krčmar v Theusingu. Zajec se nahaja v nekem muzeju.

— **Potres.** Dunaj, 31. okt. Centralni zavod za meteorologijo in geodinamiko je beležil močan potres v oddaljenosti 9000 kilometrov. Potres je pričel ob 2:59 predpol. Ob 3:31 je bilo največje tresenje, konec ob 5. zjutraj.

Blato nastrgano na cestah in ono iz jarkov je izvrstno gnojilo na vrtu. Težka zemlja postane rahla in krhka, če jo zmešamo s tem blatom. Seveda se blato ne sme kar s ceste speljati precej na vrt, treba ga je v kupih pustiti, da ga jesenske sape posuše, in da po zimni zmrzne. Da blato dobro zmrzne, moramo kup večkrat prekopati, da pridejo spodnji deli na vrh. Če te kepe spomladi na vrtu zrahljamo, bo zelenjava, posebno ohrovt, salata, kumare izvrstno rastla. To je ceno sredstvo za napravu dobre vrtni prsti.

Rudarji v Kremnici stavkajo in sicer v državnih rudnikih. Stavka 400 rudarjev.

Samonmor učenjaka. Profesor dr. Friederik Hesse, ravnatelj zobozdravniškega zavoda na vsučilišču v Lipskem, se je ustrelil.

20 oseb zgorelo. Pri požaru poslopja trgovske zbornice v Kansas-Cityu je zgorelo nad 20 oseb, 50 jih je pa ranjenih.

Predor med Alasko in Sibirijo pod morjem namerava zgraditi z glavnico 6 milijonov dolarjev ustanovljena družba Transalaska and Imperial Company.

»Kopniški stotnik« — prijet. Torej je rest Kopniški stotnik je vendarle prijet in pri tem se je izkazalo, da je oni, ki je v Kopniku tako hrabro poveljeval Viljemovim pruskim vojakom — črevljjar. Če to ni posebno imenitno za prusko armado, je pa tem častnejše za pruske črevljjarje, ker je podan dokaz, da marsikateri črevljjar prekaša pruske vojake in pruske župane! — Prijeti napačni kopniški stotnik se piše Vogt in je bil že trikrat kaznovan zaradi tatvine, enkrat ker je ponarejal listine je dobil 7 let ječe in 15 let je sedel, ker je vlomil v sodniško blagajnico v Vongroviču. Vogta so izpustili kakor smo že včeraj poročali iz kaznilnice 1. februarja letos. Nadzorovala ga je policija. Stanoval je od julija nadalje pri svoji sestri in pri svoji nevesti v Nixdorfu, potem se je pa preselil v Langestrasse v Berlinu, kjer sta ga tudi prišla nedavno dva berlinska policijska komisarja v družbi še enega devinskega in hanoverškega policijskega komisarja. Berlinska policija je dobila glede oseb, ki pridejo v poštev pri kopniški zadevi, približno 2000 ovadb. Osebnne opise so vpisali ravnateljem kaznilnic. Ravnatelj kaznilnice v Ravčju je javil, da je podoben kopniškemu stotniku bivši kaznjeneц Vogt. Sum je še bolj potrjevalo dejstvo, ker je bil že Vogt obsojen preje zaradi vloma v sodniško blagajno. Kriminalna policija je po Vogtovi sestri in ljubici izvedela, kje da stanuje Vogt. Pri njegovi sestri so dobili tudi njegovo sliko. Glavne priče so izjavile, da je to kopniški stotnik in nihče drugi. Tudi neki bivši kaznjeneц ki je bival skupno z Vogtom v ječi, je ovadil Vogta. Ko so dognali kdo je napačni stotnik, so sklenili, da ga primejo prihodnje jutro. Hiši, v katerih stanujeta Vogtova sestra in njegova ljubimka neka delavka Riemer, je policija natihoma stražila. A Vogta niso več dobili. Iz Riksdorfa se je namreč preselil že pred enim tednom v Berlin. Ko so prišli k Vogtu policisti v neki hiši v Langegasse v četrtem nadstropju je napravil Vogt sicer nekoliko začuden obraz, a je vedel takoj, za kaj se gre. Prosil je, naj mu dovolijo, da — zajtrkuje do konca, kar so mu dovolili. **Priznal je takoj, da je on pravi kopniški junak.** Dobili so še pri njem 2000 mark in pa en bankovec za 50 mark. Vogtova omožena sestra je izjavila, da je brat priden, pošten črevljarski pomočnik, ki zasluži 15 do 20 mark in še več na teden. O bratovih dolgih prestanih kazni ji ni bilo nič znano. Vogt je rekel, da ni v stanu zasebniku vzeti niti feniga. Oni, pri katerih je Vogt stanoval, niso hoteli verjeti, da je ta človek, ki tako nedolžno izgleda, res kopniški stotnik. V kaznilnici so ga pa kmalu spoznali. Z Vogtom so konfrontirali kopniškega župana Langerhansa in rendanta Wiltberga. V kaznilnici je znan Vogt pod imenom »drzni Moabit.« Tudi Vogtova sestra ni verjela, da je njen brat tako hitro avanziral do kopniškega stotnika! **Predno so Vogta prišli, so policaji zasedli celo streho,** da tako preprečijo morebitni Vogtov beg po strehah. Naj reče kdo kar hoče, v Vogtu ima Nemčija »velikega moža!« To so spoznali tudi heidelberški dijaki, ki so po celem mestu nabili lepake s katerimi vabijo na veselico ki se vrši »na čast kopniškemu stotniku« in katere čisti dobiček dobi prebrisani Vogt. Zanimivo je, da aretirani »kopniški stotnik-črevljjar« — ni bil nikdar vojak, a kakor se vidi, dobro ve, kako se s pruskimi vojaki lahko premaga — Kopnik.

Kak je sedaj Port Artur. Neki nemški trgovec je hodil nedavno po Vztoku in se mudil tudi par dni v Port Arthurju. Tam se je sestajl z ljudmi tvrčke, ki je imel z njo posla. A poslovanje je bilo nemogoče, ker so zgoreli med vojsko vsi zapiski in vse druge knjige. Morje je po zalivu še vse polno jarbol, ki mole iz dna od potopljenih ladij. Te so imele

ob času vojske namen preprečiti dohod japon. ladij. Po gričih okrog je vse polno najrazličnejših krogelj, ki so bile izstreljene ob času bojev. Trgovec je posetil par utrd, ki so do tal razrušene od krogelj. Te pokrivajo vsi bližnji okolice. Japonci jih vozijo na ladjah domov, a jih je še vedno dovolj. Istotako leže po tleh še človeške kosti, rokavice, kape, črevlji, kosi obleke — vse to je seveda umazano s črno krvjo. Zanimiv je bojni muzej, ki so ga postavili Japonci v Port Arthurju. Tam se nahajajo vse vrste bojnega orožja, ki se je rabilo v zadnji vojski.

Avstrijski »kopniški stotnik«. V ponedeljek zjutraj se je pripeljal na neko postajo v takozvanem Inskem kotu neki stotnik. Vprašal je, kje stanuje neki posestnik, ki je svoj čas visoko na konju tudi poveljeval nekemu kavalerijskemu vodu. Seveda so mu takoj povedali, kje da stanuje posestnik. Stotnik se je podal k njemu. Posestnik je prijazno sprejel stotnika in ga povabil na večerjo in občeval z njim kakor je navada med srednjeevropskimi olikanimi ljudmi. Stotnik je poizvedoval pri posestniku, jeli ima na prodaj oves. A posestniku je švignil v glavo kopniški stotnik. In sum je bil vedno večji. Ko se je poslovil stotnik, je bilo že obveščeno orožništvo. Posestnik mu je naznanil vse sumljive znake, zaradi katerih je smatral oves kupujočega stotnika za varalico. In dva orožnika sta v »laufšrit« letela na postajo, da vzameta »hop« kopniškega stotnika v avstrijski uniformi. Malo predno je odpihal vlak, sta ustavila orožnika stotnika in zahtevala, naj se izkaže. Stotnik je pa razburjeno kričal zaradi nesramnega postopanja orožnikov, a vse ni nič pomagalo. Orožnika sta ostala neizprosljiva. Stotnika so s silo spravili v voz, da je mogel pravočasno vlak odriniti. En orožnik se je peljal s stotnikom v Braunau. Drugo dopoldne ob desetih je pa čakalo že več radovednežev in tudi posestnik med njimi, orožnika, ki naj bi privedel stotnika v temnico. Orožnik se je sicer res vrnil, ne pa stotnik, ki je ostal v Braunau, ker ni bil »kopniški«, marveč pravi avstrijski stotnik, kar je poročal nekoliko poparjeni orožnik radovednim svojim poslušalcem.

Narodno gospodarstvo

Buffalo-Bill in konjereja.

Kdor je videl letos dne 16. majnika v Ljubljani velikanski cirkus Buffalo-Bill, se brez dvoma še sedaj z veseljem spominja onih velikih težkih konj, s katerimi je Buffalo-Bill vozil svoje stvari na travnik pod Tivolijem.

Gotovo je bilo vredno gledati, kako je cirkus popoldne in zvečer igral. Toda konjereji so imeli največ užitka dopoldne, ko so videli, kako se z učenim konjem vozi. To je šlo! Urno in gladko, brez zmešnjave! Konji so ubogali na samo besedo, in sicer na prvo besedo! Pa jih je bilo včasih po sedem parov vpreženih v en voz! To se pravi voziti!

Pa ne kakor pri nas nekateri vozniki vozijo.

Ne pravim, da sploh vsi slovenski vozniki ne znajo voziti. — Ampak nekateri izmed naših je tak, da konja ne zna spraviti naprej drugače, kakor samo s tem, da ga na pol ubije. Oh, ko bi bil kdo takim mojstrom ukazal, naj Buffalo-Billove vozove spravijo s kolodvora pod Tivoli! Oh, to bi bil polom! Še danes bi se konjska kri sledila na Marije Terezije cesti. In tisti travnik bi bili prekleli tako, da bi se še danes kadilo iz njega.

Nekateri voznik je kakor zverina. In čudili se bote, če vam rečem, da večkrat tudi mora biti tak. Pa zakaj?

Zato ker nima v glavi tega, kar bi moral imeti vsak, kdor konja redi in kdor s konjem vozi.

Seveda, če si toliko neveden, da konja ne znaš zmagati z umetnostjo, ga moraš pa krotiti s sirovostjo — to se pravi z neumnostjo. Kajti na vse zadnje ostane vendarle resničen izrek: »Če ne boš ti konja, bo pa konj tebe ...

Z razumom se lotiti konja, in lotiti se ga precej, ko je pol leta star! To je tista modra amerikalca misel, po kateri se ravna Buffalo-Bill. In o tem naj našim konjerejem zapišem tukaj nekoliko vrstic.

Pri nas je večinoma tako, da so žrebeta nekako ravno tale čas pol leta stara. Zato bo morda primerno, da se uprav sedaj ta stvar omeni v »Domoljubu«.

Torej, kako in kedaj uči svoja žrebeta? — Odgovor: Čim prej tem bolje, in pa, uči jih kolikor mogoče na besedo.

Lepo te prosim, saj moraš vendar pomisliti, da konj ni avtomobil! Seveda, avtomobila ne moreš drugače vladati, kakor le, če ga primeš za ušesa. Konj je pa vendar kaj več kakor motor. Torej bi bilo pač žalostno, če bi imel ti konja tako izučena, da bi se ga moral zmeraj kdo držati, ne ravno za ušesa, pač pa za udo ali za vajete. Zato nikar mladega žrebeta ne uči tako, da bi ga moral zmeraj kdo držati. Vsak dan, ko ga ženeš napajati, imaš priložnost, da ga učiš na besedo ubogati. Ali če nosiš konjem vodo v hlev, jo nesí samo starim konjem, žrebetu pa ne. Za žrebe pusti vodo kje zunaj, in mlada živalica naj jo gre sama pit. Tako boš imel priložnost, da boš konjička učil, kaj je pokorščina, in zlasti, kaj se pravi, ubogati na besedo. Tisto je gotovo, da nekaj časa brez šibice ne bo ubogal.

Toda vedeti moraš: Ako si ne upaš žrebeta švrkniti s šibico, ga boš dve leti pozneje moral pobijati s kolom.

In kar velja za oba, to je za žrebe in za odraslega konja, je to-le:

Ako konju kaj ukažeš, mu ukaži jasno, da bo razumel, kaj hočeš od njega. — Vedi, da konj rad pozabi. Če si mu enkrat pokazal, kako se pri kakem gotovem oglu odvozi, zato še ne smeš misliti, da si bo konj zdaj to zapomnil za vse večne čase. Če drugič na tistem ovinku ne daš konju nobenega znamenja, in če konj zato napačno odvozi, tedaj udari sebe, pa ne konja. — Konj se navadno zaveda, kdaj je tepen po krivici, ako jo dobi po kožuho takrat, ko ni zaslužil, tedaj to naredi konja trmastega. — Če sediš na vozu, se konj zanaša nate in pričakuje, da ga boš vodil. Toda če si za nič voznik, se tudi ti zanašaš na konja, kakor da bi konj sam moral vedeti kod naj voz gre; to se pravi, da prisojaš konju saj toliko pameti, kakor je imaš sam, ali pa še malo več.

Ljubi moj: Ako se zanaša konj na te, ti pa na konja, potlej se mora zgoditi nesreča. — Če konj iz hudobije ali iz lenobe naredi neumnost, ga vselej kaznuj! Toda kazen naj bo primerna temu, kar je naredil. Ravno tu je velika napaka naših voznikov. So vozniki, kateri včasih konja tudi za veliko nerodnost ne kaznujejo; a drugi pot ga zaradi kake majhne reči hočejo kar ubiti.

Torej razumno ravnati s konjem, razumno! To je vsa Buffalo-Billova modrost.

Amerikanec se zaveda, da ima on sam več razuma, kakor njegov konj. Zato dela s konjem razumno. In ker razum pravi, da bo konj tem boljši, čim prej ga boš začel učiti — zato Amerikanec začenja konjička učiti, ko je živalica stara šele pol leta. Dalje Amerikanec ve, da bo konj tembolj gladko in urno delal, čim bolj bo zna! ubogati na besedo. Torej si Amerikanec misli: »Pa ga izučimo tako, da ga bomo lahko kar z besedo komandirali, kakor vojaka!

Res, da mora konj poznati tudi tisia znamenja ki se mu dajejo z vajeti. Vendar, glavna reč je beseda.

Torej, dragi konjerejec, tako izuči konja, ako ga hočeš dobro prodati!

Kajpada, če ga nameravaš obdržati vedno le doma, tedaj je stvar drugačna. Doma ga tudi lahko rabiš, ako je popolnoma neizučena, in pa še slep in gluha po vrhu.

*** Kmetijsko gospodarstvo.** Za kmetijske šole in praktične gospodarje spisal Viljem Rohrman, pristav kranjske kmetijske šole na Grmu. Druga na novo predelana izdaja. — Zlata vredna knjiga, sem dejal, prebravši jo, samo če si bo vedel naš gospodar in kmetki mladenič, ki je na potu do samostojnega gospodarstva si tudi dobiti iz nje zlatih zrn, ki so skrite v njej. Kajti naša ljudskošolska izobrazba je v obče na deželi tako pomanjkljiva, da mnogokaj niti ni v stani vcepiti veselja do kratkočasnega berila, tem manje da bi vsposobila mladeniča in deklico za resnobno razmišljanje predmetov, ki so sicer sami na sebi zanimivi in za uspešno gospodarstvo neizogibno potrebni, vendar še pomenjajo marsikje pri nas španske vasi, s kojimi se nekateri noče, drugi pa zaradi pomanjkljive predšole le s težavo more seznaniti. In vendar je knjiga tako podučna in v lahkem slogu pisana! Z veliko zahvalo omenjam, da je pisatelj spoznal in temu primerno tudi povdarja na mnogih mestih važnost in rešilno idejo združništva za obupano naše kmetijstvo. Združeno samopomoč nazivlje po vsej pravici bistveni del našega gospodarstva. Sploh stoji knjiga v vsakem oziru na modernem stališču in mgolgi v njej vse polno izvrstnih gospodarskih nasvetov. Že prvi del, kjer govori o ležečem premoženju in o upravni glavnici, je nad vse zanimiv; v drugem delu daje navodilo, kako imamo uravnati delo pri sedanjih neugodnih delavskih razmerah in vednem izseljevanju v Ameriko. Tretji glavni del razpravlja o uredbi gospodarstva, o kolobarjenju, o razmerju rastlinstva in živinoreje itd. Kako staroveško ravna naš kmet še v tem oziru. Dostikrat niti sam ne ve, zakaj seje letos pšenico, drugič deteljo, tretjič sadi krompir. Vse se godi le po stari sveti navadi, zakaj, ali ne bi bilo morda drugače boljše, o tem se mu pa ne sanja. V šoli ni ničesar slišal o teh rečeh, na kmetijsko šolo ni mogel, kmetijskih listov in knjig pa ne bere. V četrtem delu je govor o kmetijskih cenitvah. Jako podučen je peti del pod naslovom »Gospodarski proračun«, kjer n. pr. izračunaš lahko po vzorcu v knjigi, koliko te stane pridelovanje 100 kg pšenice, ali reja ene krave, ali 1 liter mleka, kako ti živina plačuje krmo itd. Koliko neumnostij bi pri nas odpadlo, ako bi hoteli in znali ljudje malo bolj računati. Potem šele bi jim bila popolnoma jasna vsa mizerija kmečkega stanu, ki jo sedaj sicer dobro čutijo, pa ne vedo, odkodi je, ne kje je rešilni izhod. Proračune zamoremo prirediti pravilno le, ako imamo za podlago kolikor toliko dobro kmetijsko knjigovodstvo, o katerem govori zadnji del knjige. Knjiga zasluži vse priznanje. Svoj sad bo pa prinesla le, ako se sistematično prebira, o posameznostih razpravlja in vseskozi dobro prebavi in asimiluje, da pride v meso in kri našega kmečkega prebivalstva. Ker zamore v tem pogledu mnogo storiti učitelj, zato naj bi si nabavile knjigo vse šole po deželi in vsi učenci in učenke, ki hodijo v ponavljalno šolo, in knjiga naj bi se prebiralna in razlagala v šoli mesto ali vsaj poleg navadnega »Berila«. »Kmetijsko gospodarstvo« naj bi si po več izvodov nabavila vsa slovenska izobraževalna društva, kmetijska društva, kmetijske zadruge in ta knjiga bodi glavni predmet za nastopajočo zimo; podaja namreč jako dosti prilike za strokovna pre-

davanja in razprave v društvih. Zato naj se tudi nobenemu gospodarju ne smili onih bornih osem desetic, za katere se dobi knjiga v platno vezana, da si ne bo moral očitati, da je puščal bisere v blatu. Fr. P.

g Vabilo na vinsko razstavo, ki jo priredi c. kr. kmetijska družba kranjska v Ljubljani 17., 18. in 19. novembra t. l. v veliki dvorani „Mestnega Doma“ v Ljubljani, in na vinarški shod, ki ga priredi na poziv avstrijskega društva za varstvo vinstva poseben kranjski odbor dne 18. novembra t. l. dopoldne ob pol desetih tudi v veliki dvorani „Mestnega doma“ v Ljubljani. — Vinska razstava se svečano otvori v soboto, 17. novembra ob petih. K svečanosti otvoritve bo imelo pristop le povabljeni občinstvo in gg. razstavljalci. — Vinska razstava bo splošno pristopna v soboto, 17. novembra od šestih zvečer naprej in v nedeljo, 18. novembra ter v ponedeljek, 19. novembra od dveh popoldne naprej. — Vsak večer bo igrala od osmih naprej društvena godba. — Vstopnina na razstavo bo znašala 50 vinarjev. Vinarški shod bo razmotrival naslednja vprašanja: 1. Katere zlahtne trte kaže na Kranjskem razmnoževati z ozirom na podnebje, zemljo in vinsko kupčijo? — 2. Kako stoji s porabo čistih kvasnih gliv v kletarstvu? — 3. Vrednost kranjskih vin z ozirom na njihovo kemično sestavo.

4. Kako pospešiti kupčijo z vinom in dvigniti izvoz kranjskega vina? — 5. V kakšnem razmerju naj bo živinoreja z vinstvom, da se zadosti potrebi po gnoju? — 6. Katere izkušnje imamo s streljanjem proti točji? — 7. Druga morebitna vprašanja, zadevajoča vinstvo. — Pristop k zborovanju in udeležba pri razgovoru vinarškega shoda sta prosta vsem vinščakom. — Gg. kranjske vinščake podpisana odbora nujno prosita obilne udeležbe pri razpravah na vinarškem shodu in da na razstavo po možnosti pošljejo mnogo vrst svojih najboljših vinskih pridelkov. Finejša in dragocenejša vina je poslati v pravilno opremljenih vinskih steklenicah od vsake vrste najmanj petindvajset steklenk, dočim se navadna in zlasti letošnja vina morejo poslati v sodčehih od 50 do 60 litrov ali več franko na naslov c. kr. kmetijske družbe, in sicer **najkasneje do 10. novembra t. l.** Oni gg. vinščaki, ki razstavijo svoja vina, naj prijavijo kmetijski družbi do 5. novembra svojo udeležbo ter naj v prijavi navedejo število vinskih vrst in število steklenk, oziroma sodčehov, ki jih pošljejo. Razstavljenina vina bo presojevalna komisija odlikovala z diplomami I., II. in III. vrste. — Odbor za prireditve vinarškega shoda: Anton grof Barbo s. r., predsednik. Frančišek Gombač s. r., tajnik — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske: O. pl. Detela s. r., predsednik. Gustav Pirc s. r., ravnatelj.

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“
izide dne 15. novembra 1906.

Diferenca — razlika. Diferenco imamo tudi v računstvu. Če odštejemo manjše število od večjega, potem imenujemo ono razliko, za kolikor je drugo število večje od prvega, diferenco. Diferenca v mišljenju — razlika v mišljenju.

Praktičnih zdravnikov

poizkusi so dognali, da je ribje olje v obliki Scott-ove emulzije mnogo uspešnejši kot v navadnem stanju. Neko zdravljenje na znani kliniki je dokazalo, da ribje olje, vžito v navadni obliki povzroči štirikratno težo lastne teže, v obliki Scott-ove emulzije pa je nad sedemkrat pomnožilo organsko maščobo enakega dela ribjega olja. Otroci in celo izbirčni bolniki lahko brez prestanka in z lahkoto uživajo Scott-ovo emulzijo brez vsakih težko.

Ribič z velikim doršem je poročstvo za pristen Scottov izdelek.

Kdor se sklicuje na naš list in pošlje 75 vin v znamkah, mu pošlje steklenico za poskušnjo 2184 IX 1

Fran Steinschneider, lekarnar
Dunaj IV., Margaretenstrasse 31, 92.

Cena izvorni steklenici 2 K 50 v.
Dohiava se v vseh lekarnah.

Slovarček nenavadnih besed.

Anonimen — brez imena, brez naslova, brez napisa ali brez podpisa. Anonimno pismo — pismo, koder pisec ni podpisan; anonimna knjiga — knjiga, kjer pisatelj ni podpisan. Tudi kak dobrotnik, ki ne mara, da bi se javno vedelo o njegovih dobrih delih, se po lpiše pred svoje proizvode pravega imena, troši pisane ali tiskane slabe nauke ali obrekovanje, se podpiše anonimno, ker se boji, da bi ga ne prijeli.

Psevdonom — napačno ime, izmišljeno ime. Mladi pisatelji, ki se še boje kritike, ne podpišejo pred svoje proizvode pravega imena an.pak kako izmišljeno. Istotako imamo pisma s psevdonomom, knjige s psevdonomom pisatelja itd.

Psevdoprerek — lažnjivi prerok.

Vljudno se priporoča

trgovina s klobuki in čevlji

Ivan Podlesnik ml.

Ljubljana, Stari trg šte. 10.

Velika zaloga. — Solidno blago — Zmerne cene. . .

2178 52 6

Skrb vsake gospodinje je posvečena družinski blaginji!

Katherinerjeva Kneippova sladna kava

Je po Katherinerjevem načinu svojega proizvajanja okusna, zdravja v prespeh in počeni, ima torej neprecenljive prednosti za vsako gospodinjstvo!

Poudarjajte pri nakupovanju izrečno ime Katheriner in zahtevajte le izvorne zavojce z varstvene znamko župnik Kneipp.

Največja zaloga železnine, traverz, železniških šin, cementa, štorij za stropne, strešne pločevine in lepenke, slamoreznic, mlatilnic, gepelnov, čistilnic, preš za grozde in sadje, plugov in bran

v Ljubljani, na Marije Terezije cesti šte. 1.
(zraven „Figabirta“ in na Valvazorjevem trgu 6, naspr. Kržižanske cerkve.

Ondi se dobijo železni nagrobni križi, pumpe in cevi za vodo, vino in gnojnico, kotli za klajo in žganje, štedilniki in peči, kuhinjska oprava, železne ročno-povlečene grablje, ose, potrebščine za mlekarne, ter razno orodje za kovače, ključavničarje, kleparje, zidarje, tesarje in mizarje. Točne postržbe n zmernih cen zagotavlja 1886 19 -1

Fr. Stupica, trgovec.

Njiva in hiša

z vrtom, hlevom, šupo, v hiši 2 sobi, kuhinja, na lepem prostoru, med Litiijo in Šmartnem pripravni za obrt se za 1.300 gld. takoj proda, 800 gld. lahko vknjiženo ostane. Več pove J. Razboršek, Šmartno pri Litiiji. 2505 2 1

Brázay Kálmán, Wien. III./2. Löwengasse N. 2.

BRÁZAY
FRANCO-ŽGANJEVO
MILO

neprimerno najboljšo za ohranjenje kože.

:: Brázay Francovo žganje ::

lažša bolečine pri trganju
tla. in revmi. 781 5-4

:: Eau de Cologne de Brázay ::

ideal vseh toaletnih sredstev.

— Dobi se povsod. —

Festivno varovano. Vsake ponarjanje in posilstevanje kaznivo.

Edino pristen je Thierryjev 2630 D balzam 52-51

in z zeleno oznako „redovalca“.

Staroslavno negovalno proti slabemu prebavljanju, krčem v ledecu, koliki, kalari, pranim boleznim, influenci itd. itd.

Cena 12 majhnih ali 6 dvojnastih steklenic ali ena velika specialna steklenica s patent. zamakom K 5 — franko.

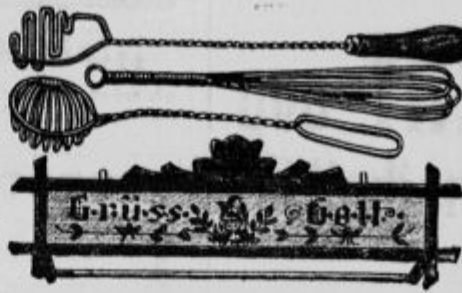
Thierryjevo centifolijsko m... posest znano kot non plus ultra

proti vsem in tako star in ranam, vnetjem, ranitvam, abscesom in oteklinam vseh vrst. Cena: 2 lončka K 3-60 se pošlje in proti povzetju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Progradi pri Rogoški Slatini.

Receptura s tisoči originalnih zdravilnih pisem gratis in franko. V slovi v skoro vseh večjih lekarnah in medicinskih drogerijah

Stepalnik, žličar za omake, priprava za krompir vse 3 komade za 25 kr. Držalo za brisačo, umetno izrezljano in vezeno s steklom 25 kr.

Svete podobe v steklenem poklopu 15 cm višine, soke prekrasne 25 kr.

Revolucijo

je provzročila velikanska kupčija naštetih stvari po 25 kr. Da omogočim tudi onim, ki bivajo po deželi, nakup teh neverjetno cenih rečij, sem izdal cenike z nekaj tisoč naslikanih stvarij po 25 kr. vsakomur poštnine prosto, kateri

dobiva se tudi blago po višji cenil. Razpošiljam te cenike na zahtevanje postane gotovo moj odjemalec. 2236 10-5

Izvozna hiša Hermann Auer, Dunaj, IX./2. Nussdorferstr. 3.-X. (krščanska trvdka).

Zaloga bališč za neveste.

Priporočljiva trgovina!

Najbolje in najceneje se kupi blago v veliki izbiri za ženske in moške obleke pri občeznani domači trgovini

Češnik & Milavec (pri Češniku)

Lingarjeve ul. Ljubljana Špitalske ul.

Velika zaloga najnovejšega sukna, štofa, kamgrna, hlačevice za moške obleke, za ženske obleke najnovejše modno, volneno blago v vseh barvah, perilni kambrik, saten, kotenina, pisana in bela, platno in mnogo drugega. 313 26 20

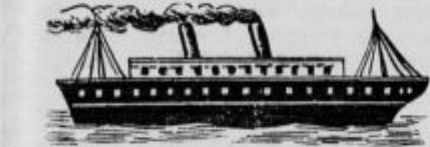
Zaloga bališč za neveste.

Hamburg-Amerika Linie

Vožnja traje 6 dni izvirna prilika za potovanja in ostane z najnovejšimi leta 1905 in 06 zgrajenimi velikanskimi parnikl Amerika 24.000 ton Kaiserin Augusta-Victoria 25.000 ton Ljubljana Kolodvorske-ulice št. 28

Postrežba točna in poštena.

Postrežba točna in poštena.

Kunard Line* Trst-New-York je najpripravnejša, najcenejša in najboljša pot iz Ljubljane v severno Ameriko, ker ted ni dolgotrajna mešne vožnje po raznih železnicah, nobenega presodovanja ne prenočevanja in spleh nobenih postranskih stroškov mej potje. Parniki so prostorni, varni, srečni in zdravi; vožnje vsake 14 dni. Hrana in postrežba najboljša. Pojasnila daje in karte prodaja glavni zastopnik 2004 28

Andrej Odlasek, Ljubljana, Slomškove ulice 25, poleg cerkve Srca Jezusovega.

Združene tovarne za volnino prodajajo letos sopt izključno po mehi okroglo 4000 kom. takozvanih vojaških kocev za konje

za ceno le glid 2-20 komad in glid 4-20 za par (6 parov franko na dom) naravnost na lastnike koni. Ti debeli trajno trpežni koci so topli kot kožuovina, temnosivi, okolu 150/200 cm veliki, torej lahko pokrijejo celega konja. Razločno pisana naročila, ki se izvrše le po povzetju ali če se denar pošlje naprej, naj se pošljejo na Steinerjevo komisijako raznošiljalnico združenih tovarn za koce, Dunaj II., Taborstrasse 27 g. Za neugajajoče se zavežem vrniti naprej poslani denar. 2125 6

Mnogoštevilna priznanja in naročila so došla od: vitez pl. Czarkowski, oskrbnitstvo graščine Labers pl. Stephanowicz, veleposestnik Csendlak, baron Kollersperg, Kaltschmidsko graščinsko oskrbnitstvo, Klauzy pl. Poric, veleč. župnik Kogi Pinocz, veleč. župnik Raniowski v Stanislawczki, veleč. župnik Popescu Dzemiec Krommer, posestnik v Lichtnu in mnogi drugi.

Kranjska tov. lanenega olja

Zabret & Nuter v Kranju

priporoča 2307 11-4 lanene tropine (preše) najboljše kakovosti v vrečah po 50 kilog. in sladko laneno olje.

Opremiti je, da je laneno olje mrzlo stiskano, nima v sebi nikakega albumina in je ravno reditoga najboljše kakovosti. V kolikor pa je laneno olje boljše brez te sestavine, v veliki meri pridobe s to sestavino lanene tropine. Analiza lanenih tropin znaša: 40-41% surovega proteina (beljakovin) z 9-10% olja, po analizi št. 1901 g. kr. poljedelstvomski kemičnega preiskovalništva na Dunaju.

IVAN PERDAN, Ljubljana, Cesarja Jožefa trg, priporoča:

Ciril-Methodovo cikorijo

najboljše kakovosti v izvirnih zaboječkih, in

Advertisement for VZIGALICE featuring a picture of a product box and text: 'Te vzigalice sov prid družbi sv. Cirila in Metoda v LJUBLJANI.'

izdelovanje vseh predmetov za zdravilstvo. posebno 2280 2

kilnih pasov (bruh)

za moške, ženske in otroke natančno po meri. Pri postitih naređilih se mora natančno, ali je bila na desni ali levi ali pa na obeh straneh in nje velikost. Za gg. sdravnike velika zaloga kirurg. in medic. instrumentov in aparatov, kmetičko predmetov, elastičnih nogavic itd., izdelovanje moderece.

K. PIOTROWSKI, Sv. Petra cesta Levčeva hiša št. 32, Ljubljana.

Izšla je Družinska pratika za leto 1907

S krasno barvano sliko Sveta družina na ovitku je najlepša izmed slovenskih pratik. Nje vsebina je zelo zanimiva in raznovrstna ter ima mnogo slik. 2381 Cena: komadu 24 vln.

Odjemalci na debelo dobe jo mnogo ceneje pri naslednjih trvdkah v Ljubljani: Prodajalna „Katol. tisk. društva“, Auer, Korenčan, F. M. Schmitt, J. Kordik, A. Krisper, V. Petričič, H. Kenda, F. Igljič in A. Turk.

Dobiva se in zahteva naj se v vseh trgovinah na Kranjskem, Štajerskem, Koroškem, v Istri in na Goriškem. 5-2

Naravni dobri brinjevec

1950 D se dobi pri 8-6 L. Sebeniku v Sp. Šiški.

Cene Češke pesteljne perje

8 kg novega skubljenega K 9-60, beljega K 11-; belega, jake meškega, skubljenega K 11-; kron 34-; ruznobelega, meškega, skubljenega K 30-; kron 30-; Pošilja se franko proti povzetju. Tudi se zmenja sli masaj vzame proti povzetju poštini stroškov. Benedikt Saebel, Ljuba 189 2501 p. Pizen na Češkem

Schicht-ovo milo je najboljšo!

Štiriindvajset ur sem prej
Močno drgnila, a glej!
Jelenje čudovito milo
Me brž te muke je rešilo.

2441 b

Preč. cerkvenim predstojništvom!

Priporočamo kot najcenejši, a elegantni tisk za cerkve, zakristije, veže, kuhinje in hodnike krasne

mozaične plošče

iz cementsa v raznih barvah (do 5) in okusnih vzorcih po K 3-6 loco Ljubljana za 1 m². Imam tudi eleganten trotoar za pred in okoli hiše in cerkv. — Krasni so pokopališki križi iz mitiranega marmorja.

Slav. cestnim odborom in podjetnikom priporočamo zalogo cementnih cevi (6, 10, 15, 20, 25, 30, 40 cm notr. svetlobe) po jako ugodnih cenah, milijne kamne, raznovrstne stopnjice, podboje, (bangerje), oklepe za okna itd.

Gg. kmetovalcem nudimo poleg imenovanega strošno cementno opeko, korita za prašiče (od 6 K naprej), grobne okvirje in spomenike iz cem. marmorja, 6 centimeterske cevi (1 m po K 1-20) za napeljavo vode mesto drugih železnih in lesenih cevi pri vodovodih, podstavke za pred vodnjake in drugo cementno blago.

Andrej Zajc

cementarna na Pešah, polta Dol (Lusttal).
Ceniki in vzorci v naravi na zahtevo.

152 D 49-42

Klauerjev
„Triglav“
je najbolj zdrav izmed
vseh škérjev.

Pravi in pristni Triglav
izdeluje ednole
J. KLAUER, Ljubljana.

„Slava Mariji“

ob tristoletnici Marijine družbe se še vedno
dobl v „Katol. bukvarni“ v Ljubljani po 40 v. izvodu

Lotorijske srodke.

Osnaj,	10. novembra	64	29	75	20	66
Gradec,	10. novembra	55	53	38	30	10
Trst,	27. oktobra	61	77	14	19	18
Lise,	27. oktobra	4	23	2	85	78

Stanje vlog 30. jun. 1906: Preje: **Gradišče 1**, sedaj: Denarni promet 30. jun. 1906:
čez 12 milijonov kron. **Kongresni trg 2, I.** čez 27 milijonov kron.

Lastna glavnioca K 252.865.93.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje! Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po **4 1/2 %** brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženih 100 K čistih **4 K 50 h** na leto.

Stanje vlog 30. junija 1906: K 12.485.874-93. Denarni promet v letu 1905: 54.418.440-28.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na raspolago.

V Ljubljani, dne 30. junija 1906.

2617 D 26-23

Dr. Ivan Susteršič,
predsednik.

Josip Šiška, stolni kanonik,
podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, župan, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano, Anton Kobi, posestnik in trgovec, Breg pri Borovnici. Karol Kauschegg, veleposestnik v Ljubljani, Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju, Ivan Kregar, svet. trg. in obrtne zbornice v Ljubljani, Francišek Leskovic, zasebnik in blagajnik Ljudske posojilnice, Ivan Pollak, tovarnar v Ljubljani, Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani, Fran Povše, vodja, dež. odbornik, drž. in dež. poslanec, graščak itd., Greg. Slibar, župnik na Rudniku.

Najboljši in najsenejši amerikanski motor za bencin

za kmetije in obrt, od dve do pet konjskih moči. Jednostaven, zanesljiv, trpežen in popolnoma samodelujoč. Cena od K 1350 do K 3200. Vsaki del motorja se lahko zamenja, ter si vsakdo popravila lahko sam 2616 D 26-23 preskrbi. — Dobivajo se najbolje pri

Karol Kauscheka nasl.

Schneider & Verovšek Ljubljana, Dunajska cesta 16.

Tudi vsi poljedelski stroji kakor: mlatilnice, slamozeznice, vratila, čistilnice, mlinci za sadje in grozdje, preše itd.

Traverze, cement, štorja, okovi in orodje za vsako obrt.

Ceniki na razpolago.

Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico

(registrovana zadruga z neomejeno zavezo)

sprejema hranilne vloge od vsakega, če je njen ud ali ne, ter obrestuje po

4 1/2 %

na leto. — Obresti se pripisujejo glavnici koncem vsacega leta brez posebnega naročila.

Rentni davek plačuje posojilnica sama, ne da bi istega odtegovala vlagateljem.

24-7 5-1

Učenca za pekovsko obrt
sprejme takoj **Janez Novak, Šutna 13, Kamnik.** 2488 1

Dobro izučen 2472 1

Mlinar in žagar

želi dobiti kaj primernega **v najem.** — Naslov: „Mlinar in žagar“, p. cste restante Jesenice-Fužine.

Pozor! Čitaj! Pozor!
Slavonska biljevina

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč — ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju — bolih v prsih, — prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi — pljučnem kataru itd.

Delovanje izborna, vspeh siguren.
Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenice se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od: 2443 20—1

P. Jurišića, lekarnarja
v Pakracu št. 65. (Slavonija).

Izjava.

Jaz podpisani **Jakob Težak** iz **Gor. Lokvice** št. 55 prekličem vse, kar sem zoper odbor hranilnice in posojilnice v Metliki govoril žaljivega kot neresnično, ker je odbor gorimenovane posojilnice deloval popolnoma pravilno in pošteno.

2493

Jakob Težak.

Nedosežne prednosti, brez konkurence, v ceni, najboljša najmodernejša in res 2011 20-9

precizijska ura je intakt
iz jekla, srebra in zlata
pri vsakem urarju. - -

I. kranjsko podjetje za umetno steklarstvo in silkanje na steklo

Aug. Agnoia,

Dunajska cesta 13a, poleg Figovca

se priporoča prečastili duhovščini in p. n. slav. občinstvu za napravo cerkvenih oknov z umetnim steklarstvom ali silkanje na steklo, stavbenih del, napravo okvirov, itd. itd. — ima tudi v zalogi različno porcelansko in stekleno posodo za namizje gostiln in zasebnike, svetilke, okvire itd. po najnižjih cenah — Narisi, ceniki in proračuni na zahtevo zastojni, mnoga spričevala za dovršena dela so cenjenim odjemalcem v ogled na razpologo. 1804 92-13

Flanele. 17 kr., ceširi 18 kr., zumberška tkanina od 18-33 kr., za riube brez šiva od 41-50 kr. meter; 6/4 franc. beli gradl. barbeni, kanelesi, inlet blago za stavnice, robeli itd., vse I. a kakovost, pristne barve, ostanki do 20 metrov razpošilja le proti povzetju 2053 6-5

Fr. Krikorka, tkalnica Nachod.
Vzorci ostankov se ne pošiljajo. Za neprimerno se vrne denar.

Potniki v Ameriko

kateri želijo hitro, sigurno, pošteno voziti, si kupijo svoje šifkarte le pri domači d udbi

Austro-Amerikana

katera s svojimi najnovejšimi in najlepšimi električno razsvetljenimi parniki direktno iz Trsta po mirni Adriji, mimo lepih dežel Italije, Španije itd. brez presudanja, do konca poto pod avstrijsko vlado zavaruje, svoje potnike sprumlja in tudi 100 kg prtljage prosto dá. Obrniti se je treba le na domačega agenta 1697 D 15

Simon Kmetec v Ljubljani, Kolodvorske ul. 26.

Odhod parnikov vsak teden.

Fran Zeman, Ljubljana

Poljanska cesta 24 in v tovarni pri živinskem sejnu. — Skladišče hvalno znanih **gepeljnov, slamozeznic, kilaf, mlatilnic, motorjev** za žage in mline, **tromb** in cevi za vodovode, ter vseh potrebnih za kmetijstvo! 2323 7-4

Nizke cene! Zajamčeno blago!

„Vzajemna zavarovalnica“

Dunajska cesta 19 v Ljubljani Dunajska cesta 19

v Medjatovi hiši v pritličju

sprejema: 1. zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in pridelkov proti požarni škodi; 2. zavarovanja zvonov proti poškodbi, in 3. zavarovanja za nižjeavstrijsko deželno zavarovalnico na Dunaji za življenje in nezgode.

Pojasnila daje in vsprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice ter postreže na željo tudi s preglednicami in ceniki.

Ta edina slovenska zavarovalnica sprejema zavarovanja pod jako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. — V krajih, kjer še ni stalnih poverjenikov, se proti proviziji nastavljajo spoštovane osebe za ta zaupni posel. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost. 38 D 24-2

Edina domača zavarovalnica! Svoji k svojim!

Sirolin

Povečuje slast do jedi in težo telesa, odstranjuje kašelj, izmetavanje gnoja, močno potenje. 2209 D 44-27

Priporočajo vsak dan pri pljučnih boleznih, katarh oslowskemu kašlju, škrofulozl, Influenca mnogoštevilni profesorji in zdravniki.

F. Hoffmann - La Roche & Co.,
Basel (Švicar).

„Roche“

Dobiva se z zdravniškim receptom po 4 K steklenica.

Ker se ponujajo manj vredna ponarejanja, prosimo zahtevajte vedno: izvorni zavitek „Roche“.

Ne kupite nobene ure

dokler niste prešli mojega velikoga cenika!

gld. 1-50 gld. 3-50

nikel. Roskopf ure . . .	gl. 1-50
Goldin	2-—
srebrna	3-—
z dvojnimi pokrovom . . .	4-—
z 3 srebr.	5-—
plask. i. klasa ure . . .	3-50
amer. Goldonhle	5-—
pravo Roskopf-patent. . .	3-50
pravo Omega	3-50
srebr. sklopna verižice . .	1-—
14karatna zlata ure . . .	8-50
14karatna zlata veriž. . .	10-—
14karatni slati pretani . .	2-—
strenke use od	2-50
z bitnem liki svoru . . .	4-50
z godbo	6-—
z kukavico	2-50
kuhinjske ure	1-90
budilko	1-90
ponosljiv tebe	1-50
z dvojnimi zvoncom . . .	1-75

Triletno plačilo za jamstvo, za neprimerno donar nazaj. Razposila po povzetju.

Maks Böhnell
3388 urar 30-3
Dunaj, VI., Margarethenstr. 27 (v lastni hiši)
Zahtevajte moj cenik z 2000 slikami zastonj in poštne prosto.

Moderni recepti za kuhinjo
so vsakdanja potreba.

Dobe se le z vsakdanjo rabo
Ceres jedilne masti.

Tovarna hranil „CERES“ razpisuje tekmovalje v kuharskih receptih z dobitki v skupnem znesku 15.000 K. 2313 V c Natančnejši pogoji se izvedo pri vsakem boljšem trgovcu brezplačno.

Popolnoma zastonj 2489 1

pošljem svoj najnovejši cenik o novih božičnih in novoletnih razglednicah v stotini novih vrst. 100 kom. K 1-— in več. Jac. Lust, Dunaj XX., Wallensteinstr. 20.

Učenca,

kateri ima veselje do krojaške obrti in ki se nauči tudi naučena, sprejme takoj pismeno **Ivan Bernard**, krojač, Admont, Zgornje Štajersko. 2506 1-1

Apofag
odstrani zanesljivo v
2 dneh brez bolečin kurja očesa, bradavice in žulje. Proti vpslatvi 1 krone 20 vin., 3 kom. 3 K franko, pošlje takoj lekarna „Einhorn“ v Welsu 13, na Gor. Avstr. 2306 6-4

2 enonadstropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na **Trnovskem pri- stanu št. 14** v Ljubljani. 2376 10 3

Koverta s firmo
izdelane postelje priporoča **Katoliška tiskarna**

iz rdečega posteljnega lineta! Prav dobro napolnjeno. Pernica ali blazina, 180 cm dolga 116 cm široka K 10-—, K 12-—, K 15-— in K 18-— 2 metra dolga, 140 cm široka K 14-—, K 16-—, K 18-—, K 21-—. Zglavnik 80 cm dolg, 58 cm širok K 3-—, K 3-50 in K 4-—, 90 cm dolg, 70 cm širok K 4-50 in K 3-50. Izdelujem tudi po kakršnikoli drugi meri. 3-delni modroci iz ilme za 1 posteljo K 21-—, boljši K 33-—. Pošilja se poštne prosto po povzetju od K 10-— naprej. Zamenja ali nazaj se vzame proti povratni potnih stroškov. 6-1 Benedikt Sachsel, Lobes 810 pri Pliznu na Češkem. 2499

Ceno češko perje

1 kg novega silvega skubljenega dobrega gosjega perja K 2-— boljšega K 2-40, 1 kg belega skubljen. puha podob. K 3-60, K 5-—; 1 kg najlita. snežnobelega skublj. K 6-40, K 8-—. Razposilja se po povzetju. Pošiljate nad 5 kg franko. Zamenja dovoljena, Š. Benisch, Dešenice, št. 71, Češko. 2498 10-1

Prav zastonj brez vsakega plačila

doblj za božično darilo ponoči se bliščečo železniško budilko ali Roskopf uro v vrednosti 5 K poleg lepega stenskega koledarja s košarico, vsak ki naroči do 15. decembra blaga čez 30 K. - Zahtevajte torej takoj moj cenik z 2000 podobami zastonj in franko. Telefon 3523. **Maks Böhnell**, urar, Dunaj IV., Margaretenstr. 27.

Za 5 vinarjev

si more vsak preskrbeti prednosti pri nakupu blaga za obleko, kakoršnih sicer ni dobiti, kdor prosi po dopisnicah za vpslatev vtorcev pri **veliki trgovini bratje Lechner v Gradcu**, železna hiša. To ne stane nič, na izbero pa imta vsak najmodernejšje blago za damske obleke, črno in barvano perilno blago, posteljino, oksford, loden, sukno, vse vrste platno za perilo in posteljno opravo, in mnogo drugih predmetov, poleg cenika o vseh vrstah perila i. t. d. — Zložno si more vsak doma izbrati in potem kar najceneje izvršiti najboljši nakup. Mnogo hiš naroča že celo vrsto let vse svoje potrebščine le od tam, ker so se prepričali, da ima ta strogo realna trgovina pred očmi edino zadovoljnost svojih odjemalcev. 2126 18-4

Razpošiljanje blaga na vse kraje sveta!

Najcenejša, največja eksportna trrdkal

H. Suttner, urar Ljubljana

Mestni trg nasproti rotovža prej v Kranju priporoča svojo veliko zalogo finih **švicarskih ur**, brilantov, zlatnine srebrnine v veliki meri po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da ga razpošiljam po celem svetu. Na stotine pohvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča. 1821 19-12